

LEVENDE Talen

JAARVERSLAG
2020

Beste lezer

2020 werd een heel bijzonder jaar. De wereld kwam in de greep van Corona. Drastische maatregelen werden genomen om de ermee gepaard gaande crisis in toom te houden. Scholen werden gesloten, centrale examens afgelast. De resultaten van de schoolexamens werden voor 100% de basis voor de zak-slaagbeslissing. Er werden initiatieven ondernomen – ook door secties van Levende Talen – voor afstandsonderwijs waarbij leerlingen van een gevarieerd aanbod van materialen werden voorzien. Uiteraard hadden de maatregelen ook repercussies voor ons als bestuur. Het voor maart geplande HB kon niet doorgaan omdat samenkomsten verboden werden en er een minimale fysieke afstand van elkaar gehouden moest worden. De ALV die op 4 april gehouden zou worden, moest worden opgeschort. Het bureau werd het privéadres van Myrna Brouwer. Het DB communiceerde online, evenals het HB. Een onwerkelijke realiteit waarin wij als bestuur hebben geprobeerd zo goed en zo kwaad als dat ging de doelstellingen van de vereniging te blijven verwezenlijken en de belangen van de leden te blijven behartigen.

Ondanks alle beperkende maatregelen konden heel wat activiteiten, zij het in gewijzigde vorm, doorgang vinden. Zo werd de bekende landelijke studiedag omgetoverd tot een online congres dat ruim 400 deelnemers via een livestream konden volgen en hoog gewaardeerd werd. Ook in 2020 hebben we de ontwikkelingen rond Curriculum.nu gevolgd. We hebben in het verslagjaar waar mogelijk onze invloed aangewend om de ontwikkelingen in de door ons gewenste richting te sturen. Mondeling, zoals tijdens de door de Tweede kamer georganiseerde hoorzitting waar ondergetekende als voorzitter van Levende Talen acte de présence gaf en schriftelijk via mails en brieven aan degenen die inhoudelijk en politiek bij de herziening van het landelijk curriculum betrokken zijn. Onze inbreng heeft geleid tot vragen aan de minister en heroverweging van prioriteiten. Over deze zaken en vele andere doet deze publicatie verslag. Allemaal zaken die onze vereniging in 2020 heeft ondernomen in het licht van haar doelstellingen.

Met dit verslag leggen wij verantwoording af aan onze leden en onze relaties. Voor deze zaken is een organisatie nodig. Op die organisatie gaan we kort in, evenals op de condities die het functioneren van de organisatie mogelijk maakten. Levende Talen is geen geïsoleerde speler in het Nederlandse onderwijsveld. Waar zinvol en gewenst vindt samenwerking en afstemming plaats met andere onderwijsvakorganisaties. Welke dat waren en over welke thema's wij ons in 2020 al dan niet samen met andere organisaties gebogen hebben, leest u eveneens in dit verslag. Verder wordt u geïnformeerd over de activiteiten en plannen van de talensecties, Levende Talen als vakbond en over de tijdschriften.

Met genoeg presenteren wij u ons jaarverslag 2020. Wij wensen u veel plezier bij het lezen van alle bijdragen. Voor vragen, opmerkingen en ideeën houden wij ons aanbevolen.

Namens het bestuur,

Judith Richters, voorzitter Levende Talen

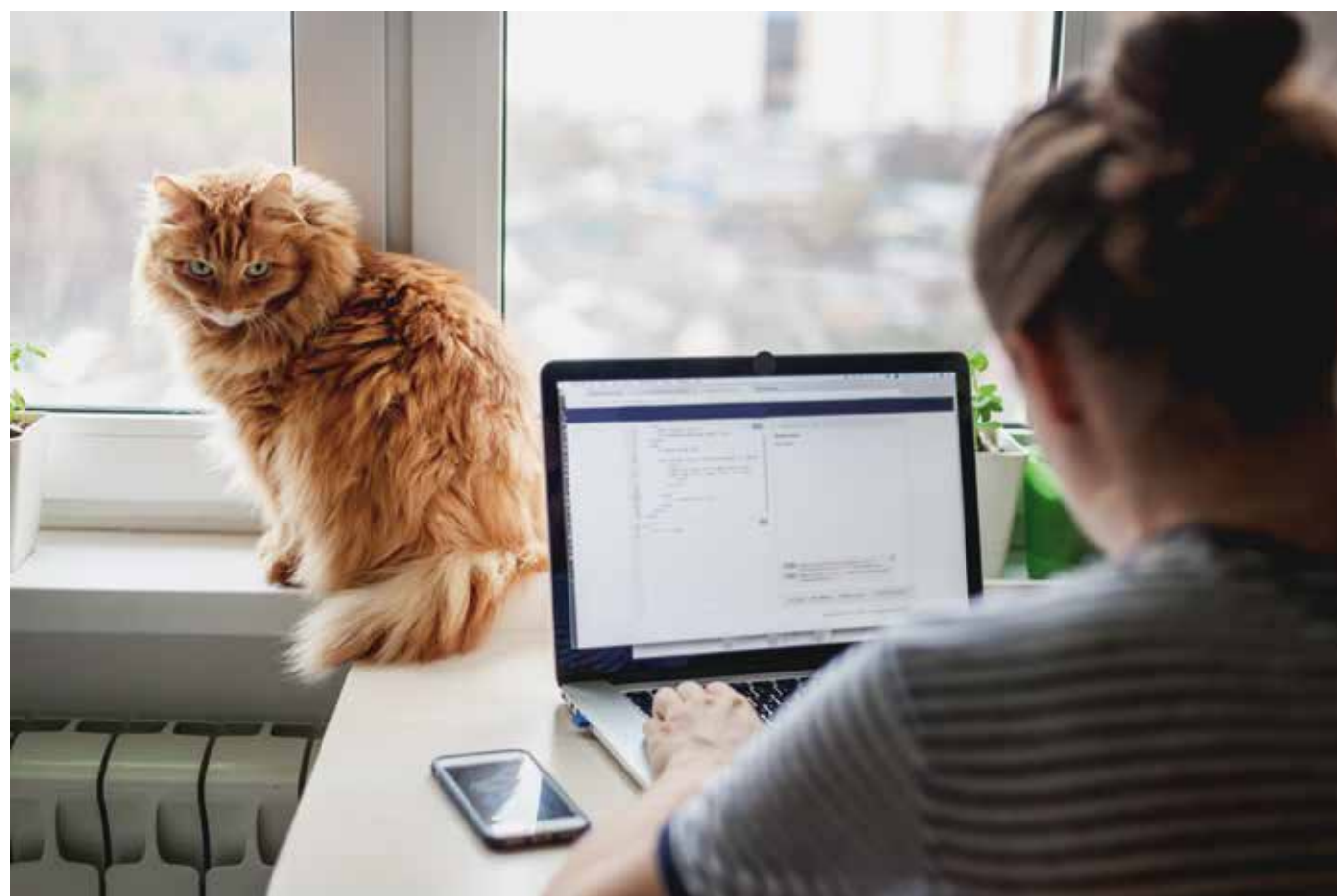
COLOFON

Vereniging van Leraren in Levende Talen
Joseph Haydnlaan 2a
3533 AH Utrecht
T 030 205 99 78
E bureau@levendetalen.nl
www.levendetalen.nl

Redactie: Dirk Tuin, secretaris Levende Talen

Foto's (eerder gepubliceerd in LTM, jaargang 2020): Pieter Bosch, Tom van Limpt, Anda van Riet en Klaas van de Veen

maart 2021

INHOUD

6

VERSLAG VAN DE SECRETARIS VAN LEVENDE TALEN

Doelen Levende Talen; Leden; Hoofdbestuur; Dagelijks Bestuur; Bureau Levende Talen; Financiën; Werkgroep ledenwerving; Commissie van goede diensten; Besturenboek; AVG; Juridische bijstand; Vakbond; Website en sociale media; Congres Levende Talen 2020; Europees Talenlabel 2020; Taaldidactiekprijs 2020; (Doorloop) Curriculum.nu

13

VERSLAG VAN DE SECTIES VAN LEVENDE TALEN

Arabisch
Chinees
Duits
Engels
Frans
Fries
Italiaans
Limburgs
Nederlands
Nederlandse Gebarentaal
Nedersaksisch
Papiaments
Pools
Russisch
Spaans
Turks

41

VERSLAG VAN DE REDACTIES LTM & LTT

Levende Talen Tijdschrift
Levende Talen Magazine

VERSLAG VAN DE SECRETARIS VAN LEVENDE TALEN

De vereniging – bij de Kamer van Koophandel ingeschreven als Vereniging van Leraren Levende Talen – bestaat sinds 1911 en viert volgend jaar haar 110-jarig bestaan. Levende Talen kent zestien vakverenigingen van taaldocenten: Arabisch, Chinees, Duits, Engels, Frans, Fries, Italiaans, Limburgs, Nederlands, Nederlandse Gebarentaal, Nedersaksisch, Papiaments, Pools, Russisch, Spaans en Turks. De vroegere sectie NT2 is als werkgroep opgenomen binnen de sectie Nederlands. Daarnaast werkt de Vedocep (vereniging van docenten Engels in het basisonderwijs) nauw samen met de sectie Engels. We zijn verheugd ook de werkgroep Lerarenopleiders binnen onze gelederen te hebben.

- Levende Talen
- bevordert en ontwikkelt het onderwijs in maar liefst zestien talen waaronder alle schooltalen;
 - brengt taaldocenten uit po, vmbo, vo, mbo, ho en wo bijeen en biedt hen een platform;
 - is overlegpartner van het ministerie van OCW, het College voor Toetsing en Examens, Cito, SLO en Curriculum.nu;
 - behartigt als lid van de Federatie van Onderwijsvakorganisaties (FvOv) de belangen van haar leden in arbeidsvoorwaardelijke sfeer.

Leden

De leden van Levende Talen zijn werkzaam in alle segmenten van het onderwijs: van primair onderwijs, onder- en bovenbouw vmbo, havo, vwo, mbo, hbo en wo tot volwassenenonderwijs. Op de teldatum (31-12-2020) waren in totaal 3.430 leden ingeschreven; op 1 januari 2020 waren het er 3.495. Daarvan zijn de grootste groepen 2.701 actieve (werkzame) leden, 477 student-leden, 155 aspirant-leden en 162 gepensioneerd leden. Levende Talen telt tien ereleden.

Hoofdbestuur

Het hoofdbestuur (HB) wordt gevormd door de voorzitters of

vertegenwoordigers van de zestien vaksecties samen met het dagelijks bestuur (DB). Het hoofdbestuur heeft in 2020 vijf keer vergaderd. Terugkerende punten op zowel de agenda van het DB als HB waren: financiële en administratieve zaken, interne contacten (redactie van LTM, de juristen van onze rechtsbijstand) en externe contacten (OCW, Kamerleden, SLO, CvTE, ECML, FIPLV), website en sociale media, Curriculum.nu, de examens, het Congres Levende Talen (voorheen landelijke studiedag), ledenwerving en ledenbehoud, de Federatie van Onderwijsvakorganisaties (FvOv), de Onderwijskamer (OK) en vakbondszaken. Op al deze zaken gaan we in dit verslag kort in. De oorspronkelijk voor 4 april geplande Algemene Ledenvergadering (ALV) moest vanwege corona gecancelld worden. Spoedwetgeving (3 april 2020) maakte het evenwel mogelijk om fysieke overleg- en besluitvormingsprocedures tijdelijk te vervangen door communicatie via elektronische middelen. Vandaar dat in het verslagjaar de ALV langs digitale weg is gehouden, en wel op 25 september. Hiermee werd voldaan aan de verplichting de algemene vergadering binnen zes maanden na afloop van het boekjaar te houden. De ALV heeft zich beperkt tot het agenderen van die punten waartoe de vereniging statutair gehouden is.

Dagelijks Bestuur

Het dagelijks bestuur (DB) vergaderde in 2020 acht keer. Binnen het DB ontstond in het verslagjaar een vacature door het aflopen van de termijn van het algemeen bestuurslid Kitty Willems. Er was al een vacature door tussentijds vertrek van de penningmeester. Vanaf 1 december 2019 nam Jos Canton daarom deze functie waar. Hij had het penningmeesterschap eerder al (tijdelijk) vervuld. Op 25 september 2020 heeft de ALV Vicky van Loe als nieuwe penningmeester van de vereniging benoemd. Helaas heeft zij door persoonlijke omstandigheden haar taak in 2020 nog niet op zich kunnen nemen en heeft Jos Canton zich wederom bereid verklaard tot 1 januari 2021 als waarnemend penningmeester te fungeren.

Tijdens de ALV is afscheid genomen van Kitty Willemsen. Ze werd geroemd om haar grote inzet en betrokkenheid in het algemeen en als *grande dame* van de Landelijke Studiedag (nu: Congres Levende Talen) in het bijzonder. In haar plaats is als algemeen lid Jasper Kaaf benoemd. Jos Canton bleef – hoe- wel niet als lid van het DB – het dagelijks bestuur met raad en daad terzijde staan. Door zijn jarenlange kennis en ervaring is hij nog steeds een onmisbare factor bij de verwezenlijking van de doelen waarvoor Levende Talen zich sterk maakt. Niet alleen inzake vakinhoudelijke kwesties maar ook met betrekking tot bestuurlijk/administratieve zaken en vanwege zijn contacten met de juridische bijstand.

De volgende personen vormden in 2019 het DB:

Judith Richters, voorzitter

Blanca Cano González, vicevoorzitter

(tevens voorzitter sectie Spaans)

Dirk Tuin, algemeen secretaris

Jos Canton, penningmeester a.i.

(vanaf 1 december 2019)

Vicky van Loe, penningmeester

(vanaf 25 september 2020)

Kitty Willemsen, algemeen bestuurslid

(tot 25 september 2020)

Jasper Kaaf, algemeen bestuurslid

(vanaf 25 september 2020)

Bureau Levende Talen

Secretarieel medewerker was ook in 2020 Myrna Brouwer. Zij ondersteunt de vereniging voor 36 uur per week. Haar belangrijkste taken zijn het bijhouden van de ledenadministratie, de communicatie met de leden en het ondersteunen van activiteiten van bestuur en secties

Het systeem dat voor de ledenadministratie van de vereniging wordt gebruikt voldoet niet meer. Het bedrijf dat het systeem onderhoudt blijkt de functies en mogelijkheden niet afdoende te kunnen aanpassen met als gevolg dat het DB na de LSD met verschillende aanbieders de mogelijkheden is gaan verkennen van een pakket waarmee Myrna Brouwer als secretarieel medewerker autonoom kan werken. .

Financiën

De trend waarvan ook in de twee vorige jaarverslagen melding werd gemaakt, hebben we kunnen voortzetten. Mede dankzij de inzet van (waarnemend) penningmeester Jos Canton zijn we erin geslaagd de opbouw van een reserve van de vereniging, waarmee we in 2017 een begin hebben gemaakt, voorzichtig door te zetten.

Werkgroep ledenwerving

Wat willen we zijn en voor wie willen we dat zijn? En wat betekenen de antwoorden op deze vragen in termen van

Portefeuilleverdeling taken DB in 2020	
Contact met rechtsbijstand UnieNFTO, CIEFO	Jos Canton
Contact met FvOv	Judith Richters, Blanca Cano González en Jos Canton
Contact met Onderwijskamer	Blanca Cano González en Dirk Tuin
Leidinggeven aan het Bureau Levende Talen	Dirk Tuin
Ledenadministratie	Jos Canton / Vicky van Loe
Externe contacten (ECML, FIPLV)	Judith Richters
Website en sociale media	Blanca Cano González / Jasper Kaaf
Congres Levende Talen	Kitty Willemsen, Blanca Cano González en Jasper Kaaf
Contact met redacties LTM en LTT	Judith Richters en Dirk Tuin
Curriculum.nu	DB

doelgerichte en actieve ledenwerving en van ledenbehoud? De Werkgroep Ledenwerving en Ledenbehoud kreeg de opdracht zich te buigen over de vraag wat de vereniging kan doen om het draagvlak van LT te vergroten. Als onderlegger voor een gedachtewisseling hierover schreven Gert Rijlaarsdam en Monique van Hootegem een notitie. Het eindrapport *Levende Talen, relevant en toekomstbestendig* vormt de weerslag van de discussies tijdens de bijeenkomsten en de inbreng van de secties. Het rapport is eind 2019 aangeboden aan het bestuur. Een krachtige vereniging die haar stem kan laten horen, is van groot belang. Zeker in een tijd dat aan de fundamenteën van toekomstig (talen)onderwijs wordt gewerkt. De organisatiegraad van taaldocenten is verhoudingsgewijs laag. Van de naar schatting 20.000 tot 22.000 docenten Nederlands en vreemde talen is nog geen 4.000 lid van Levende Talen. Het bestuur wil hierin verandering brengen. Het wil nieuwe leden werven. Het bestuur ziet dit niet alleen als zijn taak maar nadrukkelijk ook als taak van de afzonderlijke secties. Helaas kon dit belangrijke aandachtspunt in het verslagjaar onvoldoende worden opgepakt. Een bijeenkomst van het HB in december die met name bedoeld was te komen tot een beleid waarin alle secties van Levende Talen zich zouden kunnen vinden, moest jammer genoeg worden uitgesteld.

Commissie van goede diensten

De Commissie van Goede Diensten, ook wel Commissie van Beroep of Geschillencommissie genoemd, is belast met het slechten van geschillen tussen secties van de vereniging, binnen een sectie van de vereniging en tussen de bestuurders en de leden van de vereniging. De Commissie van Goede Diensten bestaat uit drie leden, die geen deel uitmaken van het DB of het HB. De commissie die op de ALV in april 2019 voor de periode 1 april 2019 tot en met 31 maart 2023 benoemd is, bestaat uit: Jelle Kaldewaij, Alessandra Corda en Christien van Gool.

Besturenboek

Het zogeheten Besturenboek beschrijft de taken, regelingen en procedures die naar mening van de bestuursleden van Levende Talen de doelstellingen van Levende Talen zo goed mogelijk helpen realiseren. Nieuwe inzichten, ervaringen of ontwikkelingen kunnen tot aanpassing van taken, regelingen en/of procedures leiden. Het Besturenboek wil dan ook een werkdocument zijn. Aan het eind van ieder kalenderjaar gaat de algemeen secretaris van de vereniging na of er aanleiding is het Besturenboek bij te stellen. Is zulks

het geval dan wordt het opnieuw vastgesteld door het DB dat de aanpassing(en) in het Besturenboek ter accordering voorlegt aan het HB.

AVG

De zestien secties ‘lenen’ de data die Levende Talen als federatieve vereniging centraal voor hen administreert en beheert. Voor de Kamer van Koophandel, waar ze staan ingeschreven, zijn de secties zelfstandige eenheden met juridische aansprakelijkheid. Ook de secties zijn daarom onderhevig aan allerlei privacyvoorwaarden. De sectie is namelijk verwerkingsverantwoordelijke (die bepaalt zelf wat ze met de gegevens doet) die ze van de verwerker (het centrale bureau) heeft gekregen. Daarom is het afsluiten van een zogeheten verwerkersovereenkomst aan de orde. Alle secties hebben in 2020 die overeenkomst getekend.

Juridische bijstand

Levende Talen heeft zelf geen juristen in dienst; deze dienstverlening is uitbesteed aan de juristen van een van de andere verenigingen van de federatie, de Unie/NFTO. Een vertegenwoordiger namens het bestuur – voor Levende Talen is dat Jos Canton – heeft enige malen per jaar contact met de Unie/NFTO en wordt op de hoogte gesteld van iedere nieuwe casus, uiteraard binnen de grenzen van het privacybeleid. In het kalenderjaar 2020 hebben zich 60 leden gemeld van wie sommigen ons in de loop van het jaar meerdere keren een zaak voorlegden met uiteenlopende onderwerpen. In 2020 kreeg een aantal zaken, die hun aanvang hadden in 2019, een vervolg. De afhandeling van de zaken heeft in totaal 436 schriftelijke stukken al dan niet met de nodige bijlagen (in en uit) opgeleverd. Daarbij zijn de nodige telefoongesprekken gevoerd met leden en/of bij een zaak betrokken derden. Voorts is er in de loop van het jaar, waar nodig, contact geweest tussen Juridische Bijstand en Bureau Levende Talen. De vragen waren zoals gewoonlijk heel verschillend van aard: samenloop ouderschapsverlof en ziekte, diverse disciplinaire maatregelen (of dreiging daarmee), diverse varianten vaststellingsovereenkomst (beëindiging met wederzijds goedvinden), terugvordering onverschuldigde betaling, conflict inzake handhaving coronamaatregelen, verplicht thuiswerken, online examens afnemen, gebruik privé pc en telefoon, opheffen opleiding, afschaffen vak, betaling/compensatie overuren, levensfasebewust personeelsbeleid c.a., WIA-aanvragen, WIA-beschikkingen UWV, ontslag op eigen verzoek, ziekte- en re-integratietraject, stakings(kas), weigeren verplichte ouderavond, samenloop werk(tijden) bij meer-

dere werkgevers, inschaling LB-LC na tijdelijke aanstelling, functiewaardering, ziek of hersteld uit dienst, ABP-pensioen, verzoek werkgever eerder te vertrekken, samenloop ziekte en vakantie, ww- en/of bw-uitkering, bovenwettelijke regelingen (ZAVO en WOVO), jaartaak, inschaling, beschikbaarheid deeltijder, zorgverlof, werk wordt te zwaar door toenemende werkdruk, wijziging rooster en kinderopvang, vakantie en zwangerschaps- en bevallingsverlof, verrekenen vakantie bij einde dienstverband, diverse problemen rond re-integratie, aanspraak op promotie (LC-functie), verhuisverlof, en verder nog telefonische antwoorden op concrete vragen op juridisch gebied.

Vakbond

Levende Talen heeft statutair de taak zich om de belangen van de leden op het gebied van arbeidsvoorwaarden te bekommeren. Om dit zo goed mogelijk te doen, werkt de vereniging samen met andere vakinhoudelijke verenigingen in het onderwijs die ook vakbond zijn.

Federatie van Onderwijsvakorganisaties

Dat samenwerken gebeurt binnen de Federatie van Onderwijsvakorganisaties (FvOv). Het bestuur van de FvOv wordt gevormd door de voorzitters of vertegenwoordigers van de aangesloten onderwijsvakverenigingen. De FvOv heeft een betaalde voorzitter, vicevoorzitter, secretaris en penningmeester. Levende Talen is als lid van de FvOv via de koepel CMHF (Centrale van Middelbare en Hogere Functionarissen bij Overheid, Onderwijs, Bedrijven en Instellingen) aangesloten bij de vakcentrale VCP (Vakcentrale voor Professionals) om ook in de arbeidsvoorwaarden de belangen van haar leden te kunnen behartigen. Levende Talen heeft zelf geen onderhandelaars en maakt gebruik van de onderhandelaars van de FvOv, CMHF en de VCP. In geval van cao’s informeren wij de leden in dienstbetrekking rechtstreeks, in geval van decentraal overleg worden

de leden in de betreffende scholen/besturen op de hoogte gehouden. Van 1 januari tot en met 31 december zijn er 142 brieven verstuurd. In deze brieven werden de leden geïnformeerd over decentraal overleg met hun werkgever.

Commissie Funderend Onderwijs (Ciefo)

In deze commissie van de FvOv wordt Levende Talen door de onderhandelaars op de hoogte gehouden van wat er speelt op cao-gebied. De bijeenkomsten vinden maandelijks plaats en werden in het verslagjaar bijgewoond door Jos Canton die de bijeenkomsten ook notuleerde. De besluiten van de commissie dienen als advies voor besluitvorming in het bestuur van de FvOv. Er speelde in het verslagjaar veel op het terrein van cao en andere gebieden. De roep om meer investeringen in het onderwijs werd steeds luider. De FvOv riep op tot staking op scholen in het po (waaronder so, sbo en vso) en vo op donderdag 30 en vrijdag 31 januari 2020. Inzet: een substantiële, structurele verbetering van het salaris en het carrièreperspectief voor leraren, schoolleiders en het onderwijsondersteunend personeel, het dichten van de loonkloof tussen het primair en voortgezet onderwijs voor al het onderwijspersoneel, een intensivering en versnelling van de maatregelen ter vermindering van de werkdruk in het primair onderwijs, een lessenreductie in het voortgezet onderwijs,

op maat gesneden arbeidsvoorwaarden in het voortgezet onderwijs en het schrappen van de doelmatigheidskortingen.

Begin april werd een akkoord bereikt met de VO-raad over een nieuwe cao voor de circa 85.000 werknemers in het voortgezet onderwijs. Later die maand zou in de ALV van de FvOv namens alle aangesloten verenigingen worden bepaald of het onderhandelaarsakkoord zou kunnen worden omgezet in een definitief akkoord. Daartoe was de mening nodig van de leden van onze vereniging die werkzaam zijn in het vo. Als lid van de FvOv hebben wij aan die peiling meegedaan.

De Onderwijskamer

Voor de vakinhoudelijke kant kent de FvOv de Onderwijs-

Uitslag van de peiling onder de leden van Levende Talen over het onderhandelaarsakkoord over de cao voor docenten in het vo

kamer die het bestuur van de FvOv over vakoverstijgende onderwijskundige zaken adviseert. De Onderwijskamer is de plaats waar de vakverenigingen contact met elkaar hebben om feiten en meningen uit te wisselen over onderwijsinhoudelijke zaken van gemeenschappelijk belang. Dat was (ook) in 2020 bij uitstek Curriculum.nu. De Onderwijskamer is in het verslagjaar vijf keer bijeen geweest. Twee leden van het DB kunnen afgevaardigd worden, twee leden van de sectie Nederlands en twee van de betreffende secties mvt, een vaste afgevaardigde en één afhankelijk van het thema dat geagendeerd is. Alle bijeenkomsten zijn in 2020 door minimaal twee leden van het DB/HB bijgewoond. Ook wordt de Onderwijskamer door de aangesloten verenigingen benut om met elkaar van gedachten te wisselen over zaken als beroepsgroepvorming in po en vo, over onderwijs online (online lesgeven, online toetsen), (de enquête over) Onderwijsbevoegdheden, de instelling van een tussentijdse Wetenschappelijke Curriculumcommissie en lesgeven in het vo in het anderhalvemeterlokaal. In dit verband heeft FvOv na de zomervakantie de situatie rondom de coronarichtlijnen onderzocht. De leden van ons die in het voortgezet en primair onderwijs werkzaam zijn, is gevraagd om een vragenlijst in te vullen. De daarmee vergaarde informatie heeft de FvOv gebruikt in gesprekken met onder meer de VO-raad en het ministerie van OCW.

FvOv praktisch

Levende Talen maakt, zoals gezegd, deel uit van de FvOv en als zodanig participeren wij als vereniging ook in FvOv praktisch. De bijeenkomsten van FvOv praktisch die al vanaf 30 maart 2015 georganiseerd worden, zijn bedoeld om de netwerkfunctie van FvOv uit te bouwen, om de deelnemers elkaar beter te laten leren kennen en te laten leren van elkaars ervaringen op basis van actuele, door vakverenigingen ingebracht thema's. De deelnemers zijn de 'beleidsmensen' van de verenigingen. Dat kunnen bureaumedewerkers zijn maar ook bestuursleden die naast hun bestuurlijke taak voorbereidend/uitvoerend werk doen voor de vereniging. De deelnemers kunnen hun eigen vragen en voorbeelden inbrengen.

Bestuursstructuur FvOv

Sinds de zomer 2018 is de bestuursstructuur van de FvOv gewijzigd. Tot dan toe vond er elke 6 weken een bestuursvergadering plaats met het voltallige bestuur. Dat bestond uit vertegenwoordigers van alle aangesloten verenigingen. Nu is er een gekozen dagelijks bestuur dat maandelijks vergadert en een ALV. Dit laatste overleg is vergelijkbaar met het HB van Levende Talen. Er hebben maximaal twee vertegenwoordigers per aangesloten vereniging in zitting. Vanuit Levende Talen

zijn dat de voorzitter en de penningmeester. In deze ALV's worden alle beleidszaken besproken en besluiten genomen. Vanuit het DB van de FvOv is er een vaste contactpersoon voor elke aangesloten vereniging. Voor Levende Talen is dat Heleen van der Ree, tevens beleidsmedewerker van de NVvW (wiskundigen). Heleen van der Ree heeft regelmatig contact met Levende Talen-voorzitter Judith Richters om informatie uit te wisselen en agendapunten op te halen voor de DB-vergaderingen.

Website en sociale media

Het beheer van de website is in handen van de vicevoorzitter Blanca Cano González die de site ook gebouwd heeft. De website heeft dit jaar opnieuw veel informatie gedeeld over de activiteiten van LT en andere belangrijke onderwerpen zoals Curriculum.nu. In dit kader zijn onder meer brieven gedeeld die de vereniging heeft geschreven aan de Wetenschappelijke Curriculumcommissie en aan de leden van de Tweede Kamercommissie in reactie op de instelling van die Wetenschappelijke Curriculumcommissie. De website stelt de leden van de secties Frans en Spaans in de gelegenheid te reageren op de centrale examens. Dit kan via de fora. Elk forum biedt een aparte ruimte per niveau en een pagina voor iedere vraag van het examen. Daar kunnen docenten hun reacties plaatsen waarvan het College voor Toetsen en Examens (CvTE) een verslag ontvangt. Dit jaar werden geen examenfora georganiseerd omdat er geen centrale examens werden afgenomen.

Facebook en Twitter van LT worden vaak gebruikt. In 2020 is verder gegaan met een grondige revisie van de teksten van de website, van de pagina's voor zover ze niet de onderliggende pagina's van de zestien secties zelf betreffen. Niet meer ter zake doende informatie is dan wel wordt nog verwijderd, nieuwe – waar nodig of gewenst – toegevoegd. Als leden zich op de nieuwsbrief abonneren (via de homepage), krijgen ze automatisch een verslag van de laatste berichten.

Congres Levende Talen 2020

Levende Talen wil iedereen die aan taalonderwijs verbonden is de gelegenheid bieden zich te professionaliseren zowel op het gebied van de inhoud als de didactiek van het taalonderwijs. Daartoe organiseert de vereniging jaarlijks – meestal op de eerste vrijdag van november – de Landelijke Studiedag (LSD). Gezien het karakter van de dag is besloten voortaan niet meer te spreken van Landelijke Studiedag maar van Congres Levende Talen (CLT). Ook is besloten, in verband met het kostenaspect, de dag niet meer te houden in de Jaarbeurs in Utrecht maar te kiezen voor de Reehorst in Ede. Ter dekking van de kosten die met het houden van de jaarlijkse landelijke

congres LEVENDE Talen 2020

Taal is
SAMEN
spraak!

studiedag gemoeid zijn ontvangt onze vereniging ieder jaar een subsidie van het ministerie van OCW. Die subsidie loopt in een aantal stappen af.

Het congres kent een maandenlange inhoudelijke en organisatorische voorbereiding. Deze voorbereiding was voornamelijk in handen van Kitty Willemsen, Myrna Brouwer, Blanca Cano González, Jasper Kaaf en Anna van Strien. Het motto van het Congres Levende Talen in 2020 luidde 'Taal is samen-spraak'. Helaas gooide de COVID-19-pandemie roet in het eten en moest worden besloten de vorm van het congres aan te passen en een digitaal congres aan te bieden. Het congres werd op 30 oktober gehouden. De opening van het Congres Levende Talen 2020 vond plaats door middel van een video waarin voorzitter Judith Richters de deelnemers toesprak en hen onder meer opriep de digitale exposanten te bezoeken. Tijdens het congres dat gratis was voor leden, waren er in totaal vier workshoprondes. Iedere workshopronde duurde 45 minuten en iedere deelnemer had recht op het volgen van drie workshops. Het programma voorzag er ook in dat leden in overzeese gebiedsdelen workshops konden bijwonen. Het online congres legde beperkingen op aan het aantal leden dat kon deelnemen. Ruim 400 deelnemers konden worden ingeschreven. Dit aantal werd binnen de kortste keren bereikt. De deelnemers waardeerden het congres met gemiddeld een 7,9, een uitstekend resultaat. Ook de workshopgevers waren in hun evaluatie van het congres zeer positief over het congres en de ondersteuning die werd gegeven.

Tijdens het digitale Congres Levende Talen zijn de winnaars van het Europees Talenlabel 2020 bekend gemaakt evenals de winnaar van de Gerard Westhoff Taaldidactiekprijs 2020.

Europees Talenlabel 2020

Het Europees Talenlabel is een Europese prijs ter aanmoediging van innovatieve taalprojecten. Deze prijs wordt jaarlijks in elk deelnemend land uitgereikt. Het

label belooft nieuwe technieken in vreemdetalenonderwijs, het verspreiden van kennis en daarbij het promoten van *good practices*. Een jury wijst drie prijswinnaars aan. Levende Talen maakt deel uit van de jury in de persoon van de secretaris. Het thema van het Europees Talenlabel 2020 was: 'Alle talen verzamelen! Meertalig onderwijs voor iedereen.' De presentaties en de bekendmaking van de winnaars vonden binnen het CLT online plaats. Het Europees Talenlabel had een mooie plaats binnen de virtuele congresruimte. De digitale publiekstemming verliep goed en de genomineerde projecten hadden op tijd hun projectruimte gevuld. De prijzen gingen naar de projecten 'TaalTroost' en 'Meertalig Voortgezet Onderwijs voor Iedereen' van de NHL Stenden Hogeschool en naar 'Alle Talen; Lesmateriaal voor het vo' van de Stichting Taal naar Keuze.

Taaldidactiekprijs 2020

De Gerard Westhoff Taaldidactiekprijs is in 2009 door Levende Talen en het Expertisecentrum Moderne Vreemde Talen ingesteld ter gelegenheid van het emeritaat van prof. dr. Gerard Westhoff, hoogleraar mvt-didactiek aan de Universiteit Utrecht. De prijs gaat naar de beste scriptie op het gebied van vreemdetalendidactiek (in brede zin, inclusief de didactiek van literatuur en cultuur), geschreven door studenten aan Nederlandse lerarenopleidingen. Voor de prijs is een bedrag van 500 euro beschikbaar. De jury heeft de prijs van 2020 toegekend aan Suzanne Immers (Universiteit Utrecht) voor de scriptie *Kultur-reflexives Lernen im Schüleraustausch*. Een eervolle vermelding kreeg Mathilde Boots (Fontys Lerarenopleidingen Sittard), voor de scriptie *Exploring EFL learners' positive engagement in Task-Based Language Learning*.

(Doorloop) Curriculum.nu

Op 10 oktober 2019 zijn de voorstellen vanuit de Coördinatiegroep Curriculum.nu voor de herziening van het landelijk curriculum de minister van OCW

Schep heldere kaders. ... Tot enkele maanden vóór het ontwikkelen van de bouwstenen was nog niet bepaald wat daaronder verstaan moest worden, ondanks herhaaldelijke vragen van onze kant. Werkenderwijs is het de uitwerking van de grote opdrachten in kleinere 'brokken' geworden, waarbij niet van tevoren gedefinieerd is wat de mate van detail mocht zijn. Nota bene, de Meesterschapsteams Nederlands en MVT vatten Grote Opdrachten op als globale eindtermen en Bouwstenen als doorlopende leerlijnen.

Uit: Brief aan de Wetenschappelijke Curriculumcommissie

aangeboden: de bouwstenen die moeten dienen als basis voor de herziening van de kerndoelen en eindtermen van negen leergebieden van het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Over de voorstellen is op 5 maart 2020 een algemeen overleg (AO) gehouden. Om goed beslagen ten ijs te komen in het overleg met de minister heeft de Kamercommissie voor Onderwijs ter voorbereiding van het AO een aantal activiteiten georganiseerd. Die betroffen onder andere twee hoorzittingen in januari waarvoor wetenschappers/ experts, vertegenwoordigers van vakverenigingen, leraren en overige belanghebbenden zijn uitgenodigd. Van zowel de gelegenheid gehoord te worden als om onze reactie als vereniging op de kabinets-

reactie en de voorliggende voorstellen schriftelijk aan de Kamer kenbaar te maken, hebben wij gebruik gemaakt. Op 20 januari is Voorzitter van Levende Talen Judith Richters gehoord. Voor het AO heeft de vereniging schriftelijk input geleverd.

Op 7 februari heeft OCW een bijeenkomst georganiseerd waarbij voorzitter en secretaris aanwezig waren. Op die bijeenkomst is met de vakverenigingen van gedachten gewisseld over de vormgeving van de tweede fase van de curriculumherziening (het bovenbouwtraject). Ook zijn de vakverenigingen enkele ‘ontwerpprincipes’ voor een verbeterd curriculum voorgelegd met daarin bijvoorbeeld voorstellen over hoe de formulering van nieuwe kerndoelen eruit kunnen komen te zien om beter aan te sluiten bij de doelstellingen van de herziening.

Na het AO van 5 maart zou het vervolgtraject moeten starten. Voor dat project moesten lerarenopleiders en vakdidactici worden geworven. De vakverenigingen waren hierbij ook weer betrokken: zij kregen een rol bij de selectie van zowel de lerarenopleiders/vakdidactici als de leraren: in iedere selectiecommissie zit een afgevaardigde van de vakverenigingen. Zowel voor Nederlands als de MVT heeft Levende

Met onze voordracht is niets gedaan. Hiermee negeerde OCW de motie van de heer Bruins (motie 535, Kamerbreed aangenomen na het VAO in het voorjaar). In deze motie wordt de rol van de vakverenigingen in het vervolg van het curriculumproces bepleit. ... Verder zijn wij teleurgesteld over de slechts terloopse opmerking in de brief van de minister betreffende de herziening van de eindexamens Nederlands en moderne vreemde talen. Levende Talen vraagt daar al sinds 2013 om. De herziening is geen zaak van SLO en Curriculum.nu, maar van de vaksecties Nederlands & MVT van Levende Talen en het CvTE. Dit proces vertragen is onverantwoord. ... Wij betwijfelen of met de tot nu toe gevolgde procedure en met de huidige samenstelling van de wetenschappelijke curriculumcommissie een voor de talen(docenten) acceptabel en toekomstbestendig curriculum gegarandeerd is.

Uit: *Reactie aan Kamerleden over Wetenschappelijke Curriculumcommissie*

moeten gaan. De conceptkerndoelen en -eindtermen worden getoetst op scholen.

Over de instelling van de wetenschappelijke curriculumcommissie heeft de Kamer met de minister een schriftelijk overleg gevoerd. Ook dat overleg heeft onze vereniging met enige vragen gevoed. Beantwoording van de vragen van de Kamer heeft lang op zich laten wachten. Over wat deze ontwikkelingen betekenen voor de doorloop van Curriculum.nu, zijn de betrokken vakverenigingen in 2020 enige malen via door OCW georganiseerde webinars geïnformeerd. De Wetenschappelijke Curriculumcommissie heeft in december besloten het tussenadvies over de bruikbaarheid van de voorstellen van curriculum.nu samen met het tussenadvies over de werkopdracht aan SLO uit te brengen begin 2021. Ook door de vragen die de politiek heeft gesteld over Curriculum.nu en de moties die zijn ingediend, is de beoogde startdatum voor het vervolg, te weten 18 januari 2021, niet haalbaar. Onduidelijk is wanneer wél met het kerndoelentraject (en de bovenbouw) gestart kan worden. Dat betekent dat de doorloop van Curriculum.nu en de (mate van) betrokkenheid van ons als vakvereniging daarbij eerst in 2021 verder gestalte zal krijgen.

Talen een lid voorgedragen. Maar vanwege gestelde vragen en verwacht overleg in de Tweede Kamer over curriculum.nu, heeft het ministerie van OCW SLO gevraagd de werving stil te zetten en op een later moment (december) voort te zetten. Op deze manier zou beter aangesloten kunnen worden bij de uitkomsten van overleg met onder meer de tijdelijke Wetenschappelijke Curriculumcommissie. Die gaat de minister adviseren over de opgeleverde bouwstenen. Ook adviseert de commissie over de werkopdracht aan SLO. De bedoeling is dat kerndoelenteams in één jaar tijd de bouwstenen voor po en onderbouw-vo ontwikkelen tot conceptkerndoelen. Vanaf 2021 zou ook de herziening van de eindexamenprogramma's van de bovenbouw van het vo van start

VERSLAG VAN DE SECTIES VAN LEVENDE TALEN

Sectie Arabisch

Bestuur

Anneke de Graaf – voorzitter
Ali Liazid – penningmeester tot 1 oktober
Eef Schut – penningmeester vanaf 1 oktober
Josien Boetje – secretaris
Wouter Toonen – redactielid LTM

Josien Boetje was met zwangerschapsverlof vanaf oktober 2020. Ali Liazid verving haar taken als secretaris. Nieuw bestuurslid Eef Schut was vanaf oktober 2020 aanwezig bij de vergaderingen en zal Ali Liazid in het komende jaar gaan vervangen als penningmeester.

Aantal leden: 22 (1e), 9 (2e)

Acties in 2020

- De sectie Arabisch heeft in 2020 vijf keer vergaderd.
- Regelmatig is contact gelegd met onze leden via de mail over actuele zaken als Curriculum.nu.
- Regelmatig zijn ook mails van diverse belanghebbenden (algemene en specifieke vragen) beantwoord.
- Op 27 november heeft de sectie een online studiemiddag georganiseerd voor de leden van de sectie Arabisch en andere belangstellende docenten. De middag was bedoeld om informatie te verstrekken over:
 - de vorderingen rondom de luistertoetsen. De sectie heeft twee luistertoetsen Arabisch ontwikkeld op de ERK-niveaus B1 en B2. De toetsen zijn als pilot verspreid onder de leden. Op basis van hun feedback zijn de materialen aangepast. Ze zijn te vinden op de website van de sectie. De toetsen zijn een belangrijke stap in de oplossing van het tekort aan lesmaterialen en toetsen in het vo;
 - het digitaliseren van de lesmethode Stap voor Stap;
 - eigen online materiaal, waaronder een database van mediateksten.

Plannen voor 2021

- Dit jaar willen we opnieuw online studiemiddagen organiseren. Het blijkt goed te werken om korter samen te komen, waarbij uitwisselen van materiaal centraal staat. Dit willen we in het komende jaar vaker doen. Op 5 maart staat de eerste online studiemiddag gepland, met workshops rondom het thema literatuuronderwijs.

Materiaalontwikkeling

- We gaan kijken op welke manier het materiaal van de collega's van de staatsexamens gedeeld kan worden met de leden van de sectie Arabisch en door hen kan worden gebruikt.
- We willen kijken naar een manier voor de leden van de sectie en/of studenten van het Arabisch om online spreekvaardigheid te oefenen met native speakers.
- We willen inventariseren aan welk ander materiaal de meeste behoefte is onder de leden. We denken aan het ontwikkelen van spreek- of schrijftoetsen.

Sectie Chinees

Bestuur

Gwendolyn Tate – voorzitter
 Danielle Coppée – secretaris
 Judith Zoetelief – penningmeester
 Riens van den Goudoever – algemeen bestuurslid

Aantal leden: 58 (1e), 5 (2e)

Acties in 2020

- Met het oog op professionalisering van het vak en verlichting van de werkdruk van docenten zijn door twee groepen, bestaande uit leden van LT Chinees, twee LOF-projecten uitgevoerd (LOF – Leraren Ontwikkel Fonds).
- Het project voor het cultuurdomein heeft geresulteerd in de lancering in september van de site Chinees Cultuurplein (<https://chineescultuurplein.nl>).
- Met het project voor het taalonderdeel zijn lees- en luistervaardigheidsexamens op A1-niveau beschikbaar gekomen.
- Op 4 maart is in samenwerking met Nuffic via het Nuffic China Netwerkkanaal een studiedag over het cultuurdomein gehouden.
- Op 6 november en 4 december hebben online intervisieachtige bijeenkomsten plaats gehad over het schrijven van karakters en hoe gevoelige Chinese politieke onderwerpen in de klas te behandelen.
- De gebruikelijke contacten met OCW, de Confucius Instituten, de Chinese Ambassade, ICLON en de Universiteit Leiden zijn onderhouden.
- Via een WhatsApp-groep en mail is informatie uitgewisseld over vak-relevante zaken en via de Dropbox is lesmateriaal gedeeld.
- De Chinese literatuurclub – bestaande uit leden van de sectie – heeft haar activiteiten online voortgezet.

Plannen voor 2021

- Chinees als officieel eindexamenvak op het havo. Op dit moment doen havisten eindexamen Chinees op vwo-niveau, via een speciale constructie waar zij op ‘regelluwe’ scholen met speciale toestemming van OCW dit mogen doen. Hier komt in 2021–2022 een einde aan.
- Bijdragen aan de Nuffic China Netwerk Conferentie die in februari online plaats vindt.
- In de zomer zal een evenement gehouden worden met het doel verbinding met de leden te zoeken.
- Studiebijeenkomsten, online en zo mogelijk live.

Sectie Duits

Bestuur

Paul Stevelmans – voorzitter a.i.
 Carel van der Burg – algemeen bestuurslid en secretaris
 Dirk Klein – penningmeester
 Kees van Eunen – algemeen bestuurslid
 Stijn Heusschen – algemeen bestuurslid
 Jasper Kaaf – algemeen bestuurslid
 Lucy Krul – algemeen bestuurslid
 Erik Kwakernaak – algemeen bestuurslid, redactielid LTM
 Yolanda Woertman – algemeen bestuurslid
 Erwin de Vries – adviserend lid
 Frank Wittig – toehoorder namens het Goethe-Institut

In het najaar zijn twee nieuwe leden tot het bestuur toegetreden: Stijn Heusschen en Lucy Krul. Dirk Klein heeft in november het penningmeesterschap op zich genomen. Frank Wittig wordt op 1 maart 2021 door Dorothee Winnen opgevolgd.

Aantal leden: 564 (1e), 59 (2e)

Acties in 2020

- **VISIEGROEP BUURTALen.** De Visiegroep Buurtalen waar Kees van Eunen en Carel van der Burg in participeren, heeft dit jaar een aantal bijeenkomsten gehad waarin werd overlegd hoe om te gaan met de opbrengsten van curriculum.nu. Zwaartepunt daarin was het beklemtonen naar de commissie, SLO, ministerie en onderwijscommissie van de Tweede Kamer toe van het belang van de buurtalen Duits en Frans. En van de noodzaak de al ruim een halve eeuw oude Cito-klem op de eindexamens losser te maken omdat vernieuwing bij ongewijzigd examenbeleid kansloos is.
- **NORMERING.** In januari verscheen een kamerbrief van minister Slob waarin te lezen viel dat de normering van het eindexamen havo structureel met een half punt zou worden verhoogd voor de vakken Duits en Frans. Deze opwaardering was een gevolg van het onderzoek *De hoogte van de lat* dat het CvTE in 2019 heeft gehouden en waaraan het sectiebestuur met enkele gegevens heeft bijgedragen. Het eindexamen ging uiteindelijk niet door vanwege de coronapandemie en daardoor ook de verhoging niet. Die wordt meegenomen naar het eindexamen van 2021.
- **ALV.** Op 28 juni hield het bestuur het uitgestelde sectiegedeelte van de ALV digitaal. Er waren in totaal negen deelnemers.
- **OORKONDEN.** In de maanden juni en juli konden docenten wederom een of meer oorkonden aanvragen bij

het sectiebestuur voor goede of uitstekend presterende eindexamenleerlingen. Vanwege de nieuwe privacy wet- en regelgevingen is een nieuwe website voor de aanvraag van oorkonden ontwikkeld. Bij deze website worden geen persoonsgegevens meer gevraagd en kunnen de docenten zelf de oorkonden printen. In de periode tussen donderdag 4 juni en woensdag 15 juli 2020 werden in totaal 666 digitale oorkonden aangevraagd.

- CURRICULUM.NL. Carel van der Burg en Kees van Eunen hebben dit jaar meerdere keren rechtstreeks overleg gehad met leden van curriculum.nu, zowel via de Visiegroep Buurtalen (zie boven) als direct. Ze proberen zoveel mogelijk de vinger verder aan de pols te houden, in samenspraak met de Visiegroep Buurtalen.
- CONFERENTIE BUURTALEN. Op 14 september vond in Maastricht een conferentie over buurtalen plaats. Kees van Eunen was hier namens onder meer de sectie Duits. Het ging om de voorbereiding van een document dat intussen aangeboden is aan het Limburgse provinciebestuur en waarin de positie van de buurtalen, met name Duits, benadrukt wordt en een tiental concrete eisen worden geformuleerd die erop neerkomen dat Duits en Frans in Limburg verplichte schoolvakken zouden moeten zijn. Het effect van het document moet worden afgewacht.
- CONGRES LEVENDE TALEN (voorheen Landelijke Studiedag). Vanwege de pandemie werd op vrijdag 30 oktober 2020 voor het eerst een digitaal congres aangeboden. Er werden in totaal 56 workshops aangeboden waarbij in totaal 425 plaatsen beschikbaar waren. In totaal hebben 400 personen deelgenomen.
- PWS-WEDSTRIJD. Dit jaar vond de prijsuitreiking op 18 december digitaal plaats. Er waren vier inzendingen: 2 voor havo en 2 voor vwo. De hoofdprijs was een reis naar Berlijn. De wedstrijd wordt steeds samen met het DIA georganiseerd.

Plannen voor 2020

- De werkgroep DIEP (Duits Is Een Praktijkvak) onder leiding van Carel van der Burg is bezig met het realiseren van een definitieve aanpak.
- VISIEGROEP BUURTALEN. De Visiegroep Buurtalen blijft ook in 2021 actief monitoren en beïnvloeden voor zover mogelijk.
- DEBATWEDSTRIJD. In samenwerking met het Goethe-Institut organiseren we deze wedstrijd weer. Vanwege de huidige situatie zullen in ieder geval de voorronden en de halve finale online via het videoconferentie-platform Zoom plaats-

vinden. De voorronden vinden plaats op donderdag 28 en vrijdag 29 januari 2021, de halve finale op vrijdag 5 maart 2021 en de finale op vrijdag 26 maart 2021. Wij hopen van harte dat de finale in een fysieke vorm in het Goethe-Institut in Amsterdam georganiseerd kan worden.

- NATIONAAL CONGRES DUIJS. Het NCD vindt op een nog nader vast te stellen dag in maart digitaal plaats als mini-NCD.
- EXAMENBESPREKINGEN. We willen deze weer organiseren in Almelo, Drachten, Grootebroek en Zwolle. We kijken opnieuw of een bespreking in Bemmelen tot de mogelijkheid behoort. Ook in Nijmegen onderzoeken we de mogelijkheid van een bespreking.
- OORKONDEN. Docenten kunnen deze in juni en juli weer aanvragen bij ons.
- DEUTSCHOLYMPIADE. We plannen in het najaar enkele voorronden van deze scholierenwedstrijd.
- PWS-WEDSTRIJD. De uitreiking voor een nieuwe ronde vindt in het najaar plaats bij het DIA in Amsterdam.

Sectie Engels

Bestuur

Marlise Kruishoop – voorzitter
Andrea Lutz – secretaris
Daniel Gibb – penningmeester
Louise Taylor – algemeen bestuurslid
Janice Wierenga – algemeen bestuurslid
Koos van 't Hul – algemeen bestuurslid
Wouter de Jong – algemeen bestuurslid
Karin Epping – redacteur LTM, op non-actief

Tot onze vreugde hebben we Janice Wieringa (Peetersschool, Amsterdam) kunnen benoemen als vertegenwoordiger van het po. Met de komst van Koos van 't Hul (CPS, Driestar) en Wouter de Jong (Stedelijk Gymnasium Gouda) is er nog meer nieuw elan in het bestuur gekomen. Onze zoektocht naar een vertegenwoordiger van het vmbo is helaas zonder resultaat gebleven.

Aantal leden : 633 (1e), 170 (2e)

Acties in 2020

- Louise Taylor heeft in februari 2020 een door haarzelf ontwikkelde workshop over ICT in EFL aangeboden. De aanmeldingen hiervoor waren minimaal, maar de eerste zet naar een aantrekkelijk aanbod voor onze leden werd gezet.
- In april zou Amy Klipp een workshop over Oral proficiency presenteren, maar deze moest worden afgelast vanwege de maatregelen omtrent de corona-pandemie.
- Door de pandemie en de lockdown die er de reactie op was, heeft het sectiebestuur Engels, net als iedereen, veel aanpassingen moeten doen en veel moeten bijleren. De ALV werd uitgesteld in de hoop deze later in het jaar alsnog fysiek door te laten gaan. Uiteindelijk heeft de ALV in september via Teams plaatsgevonden.
- De LSD, nu Congres Levende Talen, hebben we in digitale vorm gehouden op 30 oktober 2020. Hieraan leverden onze bestuursleden Amy Klipp en Janice Wierenga een bijdrage. Amy haar workshop, die helemaal was volgeboekt, ging over een Engelstalige escaperoom. Die van Janice ging over Engels in het po.
- Er is actiever ingezet op het gebruik van social media. Koos van 't Hul is verantwoordelijk voor de facebookpagina en heeft deze nieuw leven ingeblazen. Wouter de Jong beheert de LinkedIn-pagina en ondersteunt Andrea Lutz bij het beheer van de LT-webpagina. Wouter heeft ook gezorgd voor

een dropbox waar de bestuursleden interessante links op delen die vervolgens verspreid worden op social media. Op het einde van het jaar is besloten de startpagina te wijzigen en hier de nieuwe rubriek 'Blogs to share' te publiceren. Elke zes weken verschijnt er een nieuwe blog, geschreven door een van de bestuursleden. Tot nu toe hebben Amy en Louise er ieder een geschreven.

- Marlise heeft voor het tweede jaar de slogan voor het Congres Levende Talen bedacht. Ditmaal: 'Taal is samenspraak'.
- In november waren we in samenwerking met het SBN mede-sponsor en organisator van een poëzie-vertaalcamp van een gedicht van Nobelprijswinnares Louise Glück. Dit werd gerealiseerd door Wouter de Jong.
- Er heeft een herziening van de vergaderstructuur en de opslag van documenten plaatsgevonden. We beschikken nu over een drive waar alle bestuursleden toegang hebben tot alle relevante documenten en de mogelijkheid hebben tot het toevoegen van documenten.
- Louise Taylor heeft onze doelstellingen als sectiebestuur Engels, ontleend aan de statuten, op een heldere en eigentijdse wijze geherformuleerd. Deze zullen in 2021 gedeeld worden met de leden. De doelstellingen uit ons statuut en de belangen van de onderwijsvormen die we vertegenwoordigen vormen nu het raamwerk voor het opstellen van de SBE-agenda.
- Omdat fysieke workshops geen doorgang konden vinden, besloten we om begin december een eerste, gratis toegankelijk webinar te organiseren. Louise nodigde Machteld Moonen(SLO) uit om daar uitvoering aan te geven. Het werd een uitermate interessante webinar over Peil Engels in het po. Door met vereende krachten zoveel mogelijk aan pr te doen, wisten we maar liefst 24 deelnemers te werven. Aangemoedigd door dit succes hebben we meteen twee nieuwe webinars gepland.
- De secretaris en andere bestuursleden hebben veel werk verzet om onze documenten netjes op Google Drive te zetten en om via de diverse platforms - de LT-website, LinkedIn, Twitter, Facebook - contact te maken met onze achterban en voor hun interessante informatie beschikbaar te maken.

Plannen voor 2021

- Het bestuur gaat zich sterker focussen op de vier doelen van onze vereniging door een toegankelijker communicatie op te zetten en acties te ondernemen die direct aan die doelen zijn gerelateerd. Hiervoor zullen wij onder meer gebruik

maken van de suggesties en ideeën uit het LT-beleidsstuk betreffende ledenwerving en -behoud.

- We gaan deelnemen als standhouder bij de congressen van onze partners Nuffic en British Council.
- We onderzoeken de mogelijkheden om partnerschappen met andere voor onze leden interessante organisaties aan te gaan.
- We zetten een schrijfwedstrijd uit onder leerlingen en studenten van po, mbo en hbo met als prijs deelname aan de IATEFL.
- We gaan door met het aanbieden van gratis webinars met een frequentie van vijf keer per jaar. Die van maart en april zijn reeds geboekt. Na deelname aan het webinar van Machteld Moonen heeft Tim Unsworth toegezegd er in april een te gaan geven over *English in primary education*.
- De website wordt vernieuwd met direct bruikbare links en informatie, gepresenteerd per onderwijssector en met meer aandacht voor de professionele ontwikkeling van leraren.

Sectie Frans

Bestuur

Jeanette Noordermeer – voorzitter
Jos Brink – secretaris
Berrie de Zeeuw – vicevoorzitter en penningmeester
Sandra van Die – algemeen lid
Joke Rentrop – algemeen lid
Jarrish Ramcharan – algemeen lid
Marie-José Koot – algemeen lid

Als vaste adviseurs traden Trees Aler en Frank Claessen op. Bij de Algemene Ledenvergadering heeft Trees Aler haar advieschap beëindigd.

Aantal leden: 762 (1e), 73 (2e)

Acties in 2020

- In verband met de coronacrisis heeft het bestuur slechts vier keer kunnen vergaderen. In een aantal gevallen werd gebruik gemaakt van digitale vergadermogelijkheden. De Algemene Ledenvergadering is eveneens vanwege de coronacrisis uitgesteld en heeft uiteindelijk op 5 september plaats gehad.
- TABLE RONDE POUR LE FRANÇAIS (TRF). Aan de TRF nemen het Nuffic, de délégué de l'Alliance Française in Den Haag, de délégué de la Wallonie in Den Haag en het Institut français des Pays-Bas (IFPB) deel. Twee projecten in dit verband:
 - *Le français voyage*. Gedurende 3 maanden (januari tot en met maart) kon dit project, ondersteund door het NUFFIC, beschikken over 2 taalassistenten Frans. De scholen kregen een keer bezoek van de taalassistent die allerlei ludieke spreekvaardigheidsactiviteiten met de leerlingen kon doen. Naast de spreekvaardigheid kwam ook de kennis van land en cultuur aan de orde.
 - Dag van de Franse taal. Door de coronaperikelen is gekozen op 12 november 2020 voor een online inauguratie van de dag en voor een overwegend online aanbod. De opening door de ambassadeur van Armenië was voor iedereen via Facebook te volgen. Via diverse nieuwsbrieven, een projectboekje, via sociale-mediakanalen kon veel inspiratie worden opgedaan en kennis en ervaring gedeeld. Dit jaar was er eveneens een ruim aanbod voor de basisschoolleerlingen (Français précoce)!
- FIPF/CEO. Deze zomer ging het wereldcongres voor docenten Frans, dat plaats zou vinden in Nabeul, Tunesië, als gevolg van coronacrisis niet door. Het kiezen van een nieuw bestuur voor de Commission de l'Europe de l'Ouest (CEO)

is hierdoor een jaar uitgesteld. Uitstel gold ook de jaarlijkse speeddate-dag voor Waalse en Nederlandse docenten Frans.

- **LE FRANÇAIS PRÉCOCE**
 - Het Platform Vroeg Frans is dit jaar gestaag gegroeid. Er zijn nu circa 150 geabonneerden op de nieuwsbrief.
 - Het platform organiseerde onder de titel Café & Croissant Junior, vier informele inspiratiebijeenkomsten steeds op een zaterdagochtend.
 - Drie keer verscheen de *Nieuwsbrief Vroeg Frans* met de activiteiten. De populariteit van de brief groeit en daarmee ook het aantal geïnteresseerden.
 - Voor de Dag van de Franse Taal (12 november) is op de website een uitgebreider hoofdstuk gemaakt met meer aansprekende voorbeelden.
- **WEDSTRIJDEN**
 - Concours Interscolaire. In de 35^e editie van het concours interscolaire maakten de leerlingen van onder- en bovenbouw Franstalige stripverhalen, waarin een Nederlandse hoofdpersoon een francofoon land ontdekt.
 - Profielwerkstukprijs. Ook in schooljaar 2019-2020 heeft de sectie Frans van Levende Talen een concours uitgeschreven voor het beste profielwerkstuk dat een relatie heeft met een Franstalig land en/of de Franse taal zelf. Hoogstwaarschijnlijk als gevolg van de coronacrisis is er dit jaar slechts een profielwerkstuk ingezonden.
 - Prix du Jeune Lecteur. In het schooljaar 2019-2020 hebben leerlingen uit de bovenbouw havo/vwo en eerstejaars studenten van het hbo zich verdiept in *Nos rêves de pauvres* van de Franse schrijver/journalist Nadir Dendoune om vervolgens een opstel of andere creatieve tekst te schrijven. Twintig scholen hebben zich met zo'n 50 klassen ingeschreven. Door de coronamaatregelen was het jammer genoeg niet mogelijk dat de schrijver naar Nederland kwam om de prijzen uit te reiken. De juryleden hebben via een filmpje de prijswinnaars bekend gemaakt.
- **PENNINGEN MEILLEUR ÉLÈVE DU BAC DE FRANÇAIS**. In 2020 heeft de sectie Frans voor de zesde maal erepenningen ter beschikking gesteld die konden worden uitgereikt aan die eindexamenkandidaat die voor het schoolonderzoek en het centraal schriftelijk samen op zijn of haar school het hoogste punt had behaald. Dit jaar zijn door 52 scholen 136 penningen besteld en uitgereikt tijdens de verschillende diploma-uitreikingen.
- **MEDIA**. Via de website, de nieuwsbrief en Facebook zijn docenten dit jaar op de hoogte gehouden van de laatste ontwikkelingen rondom het schoolvak Frans. De web-

- site Franszelfsprekend.nl werd dit jaar druk bezocht. De pagina's over Franstalige muziek en *français précoce* (inmiddels omgedoopt in *Frans in het po*) zijn nog steeds ongekend populair. De maandelijkse Nieuwsbrief Frans heeft dit jaar een nieuw format gekregen en heeft inmiddels 1865 abonnees.
- **VISIEGROEP BUURTALen**. Het SBF participeert in de Visiegroep Buurtalen. Deze groep heeft zorgen over de positie en de kwaliteit van het onderwijs in het Duits en Frans op alle niveaus. Deze zorgen zijn gedeeld met het ministerie van OCW en met de Tweede Kamer. De tweede of derde mvt blijft dus verplicht in de onderbouw. De Visiegroep Buurtalen is betrokken bij het vervolgproces van de curriculumherziening en door SLO gevraagd adviseur te worden in het vervolgtraject.
 - **DIDACTIEKCOMMISSIE FRANS**. Kernactiviteit van deze commissie is het organiseren van Ideeëndagen en het maken van *fiches pédagogiques* bij recente films, leesboekjes en allerlei ander materiaal. Op zaterdag 3 oktober is een Ideeëndag vanwege corona op afstand georganiseerd met als thema 'Ludification. Zet je resultaten niet op het spel', waarbij is ingespeeld op de huidige tendens van digitale lessen en ook aandacht is gegeven aan 21^e -eeuwse vaardigheden.
 - **CONGRES FRANS IN NOORDWIJKERHOUT**. Helaas werd het in maart onmogelijk de reeds gevorderde voorbereidingen voor dit congres te voltooien. Het zal nu in februari 2022 worden gehouden.
 - **CONTACT MET HET CvTE**. In het najaar hebben het CvTE en het SBF gesproken over het onderzoek naar het niveau van de havo-examens en over de gevolgen van het niet doorgaan van de centrale examens in 2020. Verder is het SBF nauw betrokken geweest bij de invulling van een vacature in de vaststellingscommissie vmbo Frans.
 - **CONTACT MET HET MINISTERIE VAN OC&W**. Er is meerdere malen schriftelijk contact met het ministerie geweest. De onderwerpen waren de onrust rondom de examens en de vernieuwing van het vmbo waar de positie van het Frans verder onder druk komt te staan. In het najaar is een digitale vergadering met vertegenwoordigers van het ministerie geweest over de examenproblematiek. In het nieuwe jaar is een nieuwe afspraak gepland.

Plannen voor 2021

LE FRANÇAIS PRÉCOCE

- De nieuwe data voor bijeenkomsten onder de titel Café & Croissant Junior 2021 zijn bekend. Omdat dit format zo goed werkt, ook in deze coronatijd, zijn er meer bijeenkomsten gepland dan in 2020.
- De studiedag *Vroeg Frans* die gepland stond voor eind september 2020 zal, zo snel als de omstandigheden het toelaten, in 2021 in samenwerking met de TRF georganiseerd worden.
- Voor het eerstvolgende Congres Frans liggen de plannen voor een aantal workshops al zo goed als klaar.
- Alle info over het Platform Vroeg Frans verhuist van de site naar <https://www.franszelfsprekend.nl/francaisprecoce>.
- **CONCOURS INTERSCOLAIRE**. Inmiddels is de volgende, 36^e editie van het concours Interscolaire met de titel 'Alors on chante!' gelanceerd. In dit nieuwe concours zullen leerlingen de moderne francofone muziek ontdekken. Bij de opdracht zal wederom gelden: taal, cultuur en creativiteit gaan hand in hand!
- **PROFIELWERKSTUKPRIJS**. Dit concours wordt ook dit schooljaar georganiseerd. De inzendingstermijn voor 2021 is 15 mei. Bekendmaking van de winnaar(s): juni 2021.
- **DIDACTIEKCOMMISSIE FRANS**. Deze commissie die Ideeëndagen en het maken van *fiches pédagogiques* bij recente films, leesboekjes en allerlei ander materiaal organiseert, heeft de eerstvolgende ideeëndag gepland voor zaterdag 2 oktober 2021.
- **CONGRES FRANS IN NOORDWIJKERHOUT**. Helaas werd het in maart onmogelijk de reeds gevorderde voorbereidingen voor dit congres te voltooien. Het zal nu in februari 2022 worden gehouden en wel op vrijdag 11 en zaterdag 12 februari. Dit is een maand vroeger dan gebruikelijk, maar voor veel secties die voor een leergangkeuze staan misschien een gunstiger moment. De Congreskrant zal in het najaar 2021 verschijnen waarna de inschrijvingen kunnen plaatsvinden. Voor degene die op de hoogte gehouden wil worden: zie de website of de pagina's op Facebook of Instagram.

Sectie Fries

Bestuur

Babs Gezelle Meerburg – voorzitter
Tjeerd Kooistra – penningmeester
Ans Wallinga – secretaris
Jacob Kingma – algemeen bestuurslid
Aant Jelle Soepboer – algemeen bestuurslid, vertegenwoordiger HB
Reitze Jonkman – redactielid LTM

Aantal leden : 36 (1e), 19 (2e)

Acties in 2020

- Het reguliere bestuurswerk binnen Friesland, zoals afstemming over activiteiten en ledenwerfacties, en buiten Friesland, waaronder de vertegenwoordiging in het DB en de redactie van *Levende Talen Magazine*.
- Jaarvergadering op donderdag 6 maart met jaarverslag en financiële stukken 2019 in de Ierse Pub Paddy O'Ryan in Leeuwarden. Voorafgaand aan de jaarvergadering was er een presentatie over en een rondleiding door het Circulaire Kwartier in Leeuwarden.
- Alle leden hebben in mei een kaartje en chocolade toegestuurd gekregen als hart onder de riem in de corona-tijd.
- (Digitaal) congres Fierder mei Frysk 17 op dinsdag 10 november 2020 voor docenten Fries vo en mbo én studenten van de lerarenopleiding Fries van NHLStenden Hogeschool Leeuwarden. Tijdens het congres werd onder andere het Friestalige, onderwijskundig boek *De burn-outbestindige dosint* gepresenteerd door de schrijver Richard Jones. Er waren 62 deelnemers.
- Verschillende bijdragen aan LTM.
- Aansluiting van de nieuwsbrief bij *Nijsbrief fak Frysk* van Taalsintrum Frysk van onderwijsbegeleidingsdienst Cedin uit Drachten.
- Gesprek met Harmen Akerboom (clustercoördinator taal en onderwijs bij provincie Fryslân) en Nienke Jet de Vries (beleidsmedewerker taal en onderwijs bij provincie Fryslân) op donderdag 26 november 2020. Eén van de gespreksonderwerpen was dat de VLLT, seksje Frysk fungeert als intermediair tussen provinsje Fryslân en het werkveld.

Plannen voor 2021

- Artikelen in LTM.
- Organisatie van het congres Fierder mei Frysk 18.
- Werving nieuwe leden en bestaande leden (meer) voordeel van het lidmaatschap bieden. Te denken valt onder andere

aan een app-groep voor studenten van de lerarenopleiding en docenten Frysk.

- Ontwikkelingen volgen met betrekking tot het vervolg op Kurrikulum.frl en Taalplan Frysk van de provincie Fryslân.
- Samenstellen en uitgeven van een Friestalig boek met onderwijsverhalen (fictie).
- Samenwerken met de sectie Nedersaksisch van Levende Talen.
- Intermediairfunctie werkveld–provincie verder uitwerken.

Sectie Italiaans

Bestuur

Rita Sorce – voorzitter (tot 29 april 2020)
 Tatiana Bruni – penningmeester (tot 29 april 2020)
 Bregje Verbruggen – voorzitter & (waarnemend) penningmeester (vanaf 29 april 2020)
 vacature – secretaris
 Fernanda Martino – algemeen bestuurslid

Aantal leden: 18 (1e), 17 (2e)

Acties in 2020

- In april is de nieuwe voorzitter, Bregje Verbruggen, aangesteld. Ze is actief op zoek gegaan naar nieuwe bestuursleden. Er is een algemeen bestuurslid aangesteld, Fernanda Martino. Omdat de functie van penningmeester tot nu toe onvervuld is, zal Bregje het penningmeesterschap op zich nemen totdat in de vacature is voorzien. Ook staat de vacature voor secretaris nog open.
- De Studiedag ‘Nieuwe perspectieven t.a.v. de didactiek van de mondelinge taalvaardigheid van het Italiaans als tweede taal’ die gepland stond op 14 november, is verschoven naar 21 mei 2021.

Plannen voor 2021

- Het jaar 2021 staat in het teken van actieve deelname als sectie van de vereniging Levende Talen. De sectie gaat stappen maken van passieve naar een actieve deelname. (De sectie) Italiaans moet opnieuw onder de aandacht gebracht worden. De speerpunten die geformuleerd zijn, hebben dat algemene doel:
 - het maken van een Facebookpagina;
 - het ontwerpen en ontwikkelen van een website;
 - studiebijeenkomsten, online en indien mogelijk live. Het streven is minimaal twee per kwartaal. In beginsel richten we ons op het organiseren van webinars.

Sectie Limburgs

Bestuur

Esther van Loo – voorzitter en contacten vo
 Bep Mergelsberg – secretaris
 Jolien Makkinga – penningmeester
 Leonie Cornips – contacten wo
 Jos Feron – contacten po
 Daan Hovens – webmaster
 Petra Lambrichs – contacten hbo
 Gino Morillo Morales – algemeen bestuurslid (vanaf 28 oktober 2020)
 Nieke Dieteren – algemeen bestuurslid (vanaf 28 oktober 2020)

Aantal leden: 28 (1e), 6 (2e)

Acties in 2020

- Na de succesvolle opstart van de sectie Limburgs op 6 april 2019 kende ook ons werk een terugslag als gevolg van de Coronacrisis. Zo werden alle geplande fysieke activiteiten geschrapt. Ook werden fysieke symposia en congressen afgelast zodat we het publiek minder goed over ons werk konden informeren en ook niet konden netwerken.
- **BESTUURVERGADERINGEN.** Het bestuur vergaderde in 2020 zeven maal, waarvan zes maal via skype of teams.
 - **JAARVERGADERING.** Op 28 oktober 2020 organiseerde het bestuur via zoom de ALV.
 - **OVERLEGGEN.** Bestuursleden vergaderden namens Levende Talen Limburgs (LTL) met verschillende organisaties ter realisatie van projecten, zoals met het Huis voor de Kunsten (HvK), TaLep, Raod veur 't Limburgs (RvL), Veldeke Limburg (VL), Cubiss, dagblad *De Limburger*, Toneelhuis, Fontys Hogeschool, Movare en andere onderwijskoepels en opa's die Limburgse lessen verzorgen op basisscholen in Kerkrade. Bestuursleden gingen in gesprek met sleutelfiguren van de Pabo over 'Meertaligheid en het onderwijs'. De gesprekken hebben voorlopig een inzichtbevorderende opdracht, in die zin dat Limburgs/Nederlands ook een vorm van tweetaligheid is.
 - **WEBSITE.** Onze website geregeld bijgewerkt en bevat een schat aan informatie over het Limburgs en meertaligheid. Zie <https://limburgs.levendetalen.nl/veel-gestelde-vragen>.
 - **LIMBURGPAGINA.** In dagblad *De Limburger* een hele pagina over en in het Limburgs op elke vierde woensdag van de maand in 2021. In samenwerking met HvK, VL en het dagblad.
 - **ONTWIKKELING LEERGANG LT2** voor het gehele Limburgse taalgebied. Er is subsidie van de RvL voor realisering van

een lesmethode Lt2. Levende Talen Limburgs is penvoerder en coördineert dit project in 2021.

- **DIGITALISERING.** Er zijn twee apps ontwikkeld waaraan LTL heeft meegewerkt: Sjtumme va Limburg en Maasgeluide.nl. Ook verleende LTL medewerking aan het Euregiole kunstproject Terra Mosana 'Hoe klinkt de Euregio Maas-Rijn?'
- **MIJN KWARTET.** HvK verleende een subsidie van 800 euro ter realisatie van dit kwartet in 2021.
- **3M-PROJECT.** De drie Limburgse onderwijskoepels voor basisonderwijs (Movare, Kindante en Innovo) zijn positief over het meertalig onderwijsproject 3M dat vanuit Friesland, alwaar dit project al stevig in de schoenen staat, zal worden ondersteund. Te denken valt aan nascholingsmodules voor leerkrachten, professionele werkbezoeken aan Friese scholen en onderwijsinstellingen, online ondersteuning, het delen van materialen. Enkele scholen hebben toegezegd mee te willen werken. Corona maakt het benaderen van scholen erg lastig.
- **WATBLEEF!? Levende Talen Limburgs** participeerde in dit culturele Limburgstalig initiatief van TaLeP dat digitaal en in afgeslankte vorm in december 2020 met een quiz werd gerealiseerd.
- **PODCASTSERIE.** Uitgebreide interviews over het Limburgs in de podcastserie Kletsheads van Sharon Unsworth en de podcastserie over het Limburgs van stichting LIMx.

Plannen voor 2021

In 2021 zal LTL alle lopende projecten voortzetten:

- Voortzetting 3M project i.s.m. Stenden Hogeschool.
- Ontwikkeling van Lt2 lesmethode voor volwassenen voor het hele Limburgse taalgebied.
- Meewerken aan Limburgpagina in dagblad *De Limburger*.
- Ontwikkeling van Mijn kwartet.

- Gesprekspartner-implementatie van het provinciaal taalbeleidsplan.
 - Blijvende aandacht voor ledenwerving.
- Nieuwe projecten waaraan LTL zal gaan werken zijn:
- Limburghoes veur de Taol.
 - Week van het Limburgs.
 - Meewerken aan het project 'Kletskoppen op maat' van onder meer Sharon Unsworth waarin we samenwerken met maatschappelijke partners (VoorleesExpress, Cubiss Limburg, Stichting IMC Weekendschool, Cultuur Oost, Bibliotheek Gelderland Zuid, Bibliotheek Den Haag, Bibliotheek Rivierenland, Onderwijsstichting MOVARE) en collega-wetenschappers (om kleinschalige doelgerichte activiteiten te ontwikkelen voor kinderen van dialectsprekende ouders in Parkstad Limburg).

Sectie Nederlands

Bestuur

Gert Rijlaarsdam – voorzitter, tot 6 mei 2020
 Robert Chamalaun – voorzitter, vanaf 6 mei 2020
 Hanneke Gerits – secretaris, tot 2 april 2020
 Rinke Klouwen – secretaris, examens, vanaf 2 april 2020
 Paul Stolwijk – penningmeester, profielwerkstukprijs
 Kees de Gloppe – bestuurslid, hoger onderwijs
 Anna van Strien – bestuurslid, scholing
 Ine de Mulder – bestuurslid, havo/vwo
 Xandra de Bode – bestuurslid, mbo
 Dorothée Schoemaker – aspirant-bestuurslid, vmbo
 Clary Ravesloot (bestuurslid, redacteur *Levende Talen Magazine*)

In 2020 zijn twee bestuursleden afgetreden, Gert Rijlaarsdam en Hanneke Gerits, en vier nieuwe bestuursleden toegetreden, te weten Robert Chamalaun, Rinke Klouwen, Anna van Strien en Dorothée Schoemaker.

Aantal leden: 1245 (1e), 300 (2e)

Acties in 2020

- LANDELIJKE STUDIEDAG 2020
 - Namens LTN heeft Anna van Strien deel uitgemaakt van de werkgroep belast met de organisatie van het Congres Levende Talen 2020. In maart 2020, tijdens de eerste coronagolf, besloot de werkgroep om een volledig online congres te organiseren. Er werden op 30 oktober 54 workshops aan de leden aangeboden van 45 minuten, waarvan 11 workshops door LTN-leden. Zowel door deelnemers en leden als door de workshopgevers werd de online variant op het Congres gewaardeerd.
 - Tijdens het online congres werd de prijs voor de beste resultaatverbeteringstoets uitgereikt die onze Werkgroep Onderzoek en Didactiek Nederlands (WODN) had uitgeschreven. De prijswinnaars werden bekendgemaakt door minister Arie Slob.
- EXAMENS

Ondanks het feit dat door het niet doorgaan van het centraal eindexamen in 2020 geen examenbesprekingen plaatsvonden, heeft de sectie wel andere activiteiten ontplooid in nauwe samenwerking met CvTE en Cito, te weten:

 - Op 2-10-2020 is het project 'Uitbreiding van vraagtypen voor het leesvaardigheidsexamen Nederlands havo en vwo' officieel van start gegaan, als vervolg op het advies dat LTN (in samenwerking met de tijdelijke projectgroep Nederlands.Nu!) in 2018 schreef. Het doel van het project

- is om nieuwe voorbeeldopgaven te ontwikkelen, binnen de kaders van de huidige examensyllabus. De resultaten worden verwacht in januari/februari 2022.
- In november is overleg geweest tussen de voorzitter van LTN en de betrokkenen bij het CvTE over de staatsexamens naar aanleiding van vragen van leden over het onderdeel literatuur. Afgesproken is om in 2021 nog meer de samenwerking op te zoeken, ook als het gaat over de staatsexamens.
 - CURRICULUM.NU
In het vervolgtraject van curriculum.nu heeft LTN selectiegesprekken gevoerd met leden die zitting zouden kunnen nemen in een selectiecommissie. Er zijn twee kandidaten geselecteerd die ieder bij één deel van het traject betrokken zullen zijn: (1) leden van het vorige ontwikkelteam, en (2) lerarenopleiders.
 - MINISTERIE VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN
Er is eenmaal online (september 2020) uitgebreid overleg geweest met ambtenaren over het te voeren beleid t.a.v. het schoolvak Nederlands en specifiek over curriculum.nu. We hebben onder andere gesproken over de relatie tussen Nederlands als kernvak en studielasturen, toenemende problemen bij leesvaardigheid en de lopende projecten (zoals Na Pisa de Lente). Verder is er informatie via telefoon en e-mail uitgewisseld en is aan online informatiesessies over curriculum.nu deelgenomen.
 - WERKGROEP ONDERZOEK EN DIDACTIEK NEDERLANDS
 - In 2020 zijn vier nieuwe leden toegetreden. Hanneke Gerits en Jimmy van Rijt namen afscheid per december 2020. WODN streeft naar een mix van in onderzoek geïnteresseerde of onderzoekende docenten, vakdidactici en lerarenopleiders Nederlands en in onderwijs Nederlands geïnteresseerde onderzoekers.
 - De werkgroep kwam in 2020 zeven keer bijeen. SLO bood de WODN een gastlocatie aan, waardoor kosten van zaalhuur en catering beperkt bleven. Vanaf medio maart, na het uitroepen van de lockdown, werd er digitaal vergaderd.
 - Website Didactiek & Onderwijs Nederlands (Handboek, Zo kan het ook, De Kwestie). De aandacht ging vooral uit naar het uitbreiden van de publicaties op de website Didactiek Nederlands, die op de Algemene Ledenvergadering van april 2019 gelanceerd werd. Er is door de redacties van De Kwestie (opinie), Zo kan het ook (lesinspiraties op basis van onderzoek), en het Levende Handboek Vakdidactiek gewerkt aan het leggen en onderhouden van contacten met auteurs, en het stimuleren van de productie. In de tweede helft van 2020 kwamen veel van de

- toegezegde bijdragen beschikbaar, en stemden flink wat nieuwe auteurs in met het leveren van een bijdrage. De focus op begrijpend lezen via het project Na Pisa de Lente leverde veel bijdragen aan het handboek en De Kwestie op.
- Relatie WODN met bestuur LTN. In november is overleg gestart tussen de voorzitters van LTN en WODN over formalisering van de relatie tussen bestuur en werkgroepen. Er is ook overleg over de verantwoordelijkheid voor het organiseren van ontmoetingen tussen onderwijspraktijk en onderzoek.
 - ACTIVITEITEN WODN
De activiteiten worden door LTN tevens benut als ledenweringsacties; aan projecten kunnen alleen leden deelnemen, of docenten die lid worden.
 - Begrijpend lezen
 - Seminar Na Pisa de Lente (januari 2020). Ontmoeting tussen wetenschap en onderwijspraktijk over begrijpend lezen. Idee: Hanneke Gerits; organisatie; Gert Rijlaarsdam 60 deelnemers.
 - Verwerving subsidie voor onderwijsontwikkelpoject Na Pisa de lente: wetenschappelijk gefundeerde en praktisch hanteerbare lessen begrijpend lezen voor onderzoek vo, ondersteund door SLO. Samen met een aantal deelnemers aan het Seminar (zie hierboven), met hulp van de SLO (WODN-lid Gerdineke van Silfhout) en steun van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) kwam het plan tot stand. Ingediend door Gert Rijlaarsdam in april 2020. Goedgekeurd in juli 2020.
 - Infrastructuur georganiseerd in augustus 2020. Projectleidersteam: Anke Herder vanwege de SLO, Liza van den Bosch (Universiteit Leiden) vanwege WODN. Projectsecretariaat en -administratie is belegd bij SLO. Er is een projectadviescommissie is ingesteld, met daarin drie leden en de voorzitter van de WODN en drie leesonderzoekers. Werving van vakdidactici en docenten is gestart in november 2020.
 - Seminar Na Pisa de lente II. November 2020. Aftrap van onderwijsontwikkelpoject. 60 deelnemers.
 - Prijsvraag beste Resultaatverbeteringstoets Nederlands 2020. (juni - oktober 2020) <https://didactieknederlands.nl/rv-toets-nederlands-2020/>.
 - Projectcoördinatie: Aleid Stienstra, Hanneke Gerits, Gert Rijlaarsdam.
 - Deze actie leverde veel respons op. Ten slotte dienden 38 docenten hun toetsen in en vulden de verantwoordingsvragenlijst in.

- Verscheidene leden van de WODN waren betrokken bij de formulering van feedback aan de indieners en de nominatie. Daarnaast waren Sarah Mulders en Karin van Echten uit de projectgroep Schrijfvaardigheid in schoolexamens bereid bij te springen toen het aantal indieningen de verwachtingen overtrof.
- Uitreiking prijzen beste RV-toets Nederlands 2020 voor vmbo, havo en vwo, door minister A. Slob, digitaal, tijdens het Congres Levende Talen, 30 oktober. 60 deelnemers.
- Er is een schrijfgroep geformeerd voor enkele artikelen over deze toetsen (te verschijnen voor 1 mei 2021).
- **Toetsing van schrijfvaardigheid in schoolexamen**
 - Afronding project Schrijfvaardigheidstoetsing in Schoolexamens. Dit project, gefinancierd door SLO, leverde zeven bijdragen op van docentteams over opties om de toetsing van schrijfvaardigheid te verbeteren. Begin december 2020 werden de artikelen publiek via een zoombijeenkomst met de auteursgroepen: <https://didactieknederlands.nl/op-naar-een-beter-schoolexamen-schrijfvaardigheid/>
 - In februari 2021 vinden er digitale ontmoetingen plaats tussen auteurs en geïnteresseerde docenten.
- **Creatief schrijven**
Ontwikkeling van projectplan Creatief Schrijven (oktober – november 2020). Uitvoering door Anouk ten Peze, lid WODN, met twee trainers creatief schrijven, als vervolg en uitbreiding van een vergelijkbaar basisschoolproject. Consultatieronde SLO, Stichting Lezen.
- **Curriculum.nu**
WODN is betrokken bij overleg over de verdere uitwerking van Curriculum.nu, via
 - consultaties vanwege het ministerie, en
 - consultaties vanwege de Wetenschappelijke Curriculumcommissie, ingesteld in augustus 2020.
- **HOGER ONDERWIJS: BEVORDEREN AFSTEMMING VERSCHILLENDE ONDERWIJSNIVEAUS.**
Studenten dienen ‘academisch geletterd’ te worden om succesvol te kunnen functioneren in het hoger onderwijs. Hierop moeten vooropleidingen (havo, vwo, mbo) hen voorbereiden. Deel van de doelstelling van Levende Talen Nederlands is het bevorderen van de afstemming tussen de verschillende onderwijsniveaus. Een eerste stap hierin was een rondetafelgesprek tijdens een bijeenkomst van het Netwerk Academische Communicatieve Vaardigheden (www.nacv.nl/) op 17 januari 2020, met als thema de aansluiting tussen het schoolvak Nederlands in voorop-

- leidingen en de verwachtingen van vervolgoopleidingen wat betreft de academische geletterdheid van beginnende studenten. Het rondetafelgesprek werd georganiseerd en geleid door Kees de Gloppe en Xandra de Bode. Het gesprek trok 34 deelnemers aan van verschillende achtergronden en instellingen. Het hoger onderwijs was met 16 wo-docenten en 9 hbo-docenten het sterkst vertegenwoordigd. Daarnaast waren er 5 docenten Nederlands vanuit het vo, 2 mbo-docenten en 2 educatieve uitgeverij aanwezig. Een verslag van het gesprek verschijnt in 2021 in *Levende Talen Magazine*.
- **WERKGROEP PROFIELWERKSTUK NEDERLANDS**
 - In 2020 organiseerde LTN voor de negende maal voor havo- en vwo-leerlingen een profielwerkstukwedstrijd. Het niveau van de inzendingen was hoog. De winnaars lieten met hun knappe werk zien hoe breed en boeiend het schoolvak Nederlands is. Radioprogramma *De Taalstaat* wijdde op 6 juni een item aan de winnende werkstukken.
 - In het najaar van 2020 is uitgedacht hoe een vmbo-profielwerkstukprijs eruit kan zien. De eerste editie van deze wedstrijd vindt plaats in het voorjaar van 2021. Ook is weer een oproep geplaatst voor de havo/vwo-editie van 2021.
 - **LOUISE GLÜCKVERTAALWEDSTRIJD**
Deze wedstrijd was een spontaan en eenmalig initiatief. Omdat nagenoeg niemand deze Amerikaanse dichteres, Nobelprijswinnaar in 2020, bleek te kennen én haar poëzie heel helder van taal is, vatte Paul Stolwijk het plan op een vertaalwedstrijd voor vo-scholieren te organiseren. Onder andere de sectie Engels heeft eraan bijgedragen. Kila van der Starre en Jeroen Dera verzorgden opdrachten in de stijl van de poëziereeks *Woorden Temmen*. 121 vertalingen van het gedicht ‘Telescope’ werden ingezonden. Deze zijn beoordeeld door dichters Thomas Möhlmann en Lies van Gasse en poëzievertaler Robert Dorsman.
 - **CONTACT MET LEDEN**
We hebben in 2020 negen nieuwsflitsen verstuurd om leden bij de activiteiten van LTN te betrekken en hen op te roepen actief te worden/zijn. We schreven prijsvragen uit en organiseerden scholingsactiviteiten. Deelnemers aan de Prijsvraag beste Resultaatverbeteringstoets Nederlands 2020 die nog geen lid waren, hebben een brief gekregen om alsnog lid te worden.
 - **VMBO-FOCUSGROEP**
De vmbo-focusgroep is opgericht. Het kostte het afgelopen jaar veel moeite om de aansluiting met het vmbo te vinden.

Met het toetreden van Dorothée Schoemaker als aspirant-bestuurslid verwachten we de slag te kunnen maken en weer meer docenten op het vmbo aan te spreken.

Plannen voor 2021

- **AANPASSINGEN WEBSITE LERAREN NEDERLANDS.NL**
Aanpassingen van de website lerarennederlands.nl. Ruim voordat de centrale eindexamens beginnen zal het eindexamenforum op de site beschikbaar zijn (inclusief archief) en wordt ons volledige archief met oude examenbesprekingen toegankelijk. We hopen zo leraren Nederlands te helpen bij de voorbereiding op het CE. Natuurlijk hopen we ook dat zij lid worden, als ze dat niet al zijn.
- **ORGANISATIE VERWENMIDDAG ONDERWIJS ONDERZOEK**
In het najaar van 2021 (na de opstart, voor de herfstvakantie) organiseren de promovendi van Dudoc Alfa in samenwerking met LTN een ‘verwenmiddag’ voor leraren Nederlands. Het doel van de middag is om leraren die promotieonderzoek doen hun nieuwe vakdidactische inzichten te laten delen met leraren Nederlands (er zijn veel leraren-promovendi lid van LTN (en veelal participeren die ook in WODN)).
- **AANPASSING STATUTEN**
De statuten zijn toe aan vernieuwing. In de vernieuwde statuten zal ook de relatie tussen bestuur en werkgroepen geformaliseerd worden.
- **AANDACHT VOOR VMBO**
Er gaat meer aandacht komen voor het vmbo, waarbij de vmbo-focusgroep een belangrijke rol zal spelen. We gaan een studiemiddag organiseren rond het profielwerkstuk op het vmbo (mei/juni 2021), er is een profielwerkstukprijs voor vmbo uitgeschreven en we gaan kijken welke rol LTN kan spelen rond de vmbo-examens.
- **LEDENWERVING EN -BEHOUD**
De activiteiten zoals hierboven beschreven en de inspiratie(mid)dagen van WODN dienen ook als ledenwerfingsactiviteit. De notitie ledenwerving en -behoud vormt het uitgangspunt.

Sectie Nederlandse Gebarentaal

Bestuur

Gera Vonk-Huisjes – voorzitter
Marijke Scheffener – secretaris
Adde Woest – penningmeester

Dit jaar is er een wisseling in bestuursleden geweest. Iris Wijnen kwam maart 2020 bij ons en verliet ons in juni weer. Petra Bouterse was bestuurslid van februari tot eind december 2020. Wij bedanken hen van harte voor het werk dat zij voor VLLT NGT hebben gedaan.

Aantal leden: 48 (1e), 14 (2e)

Acties in 2019

- Voorlichting aan vierdejaars HU-studenten via Zoom.
- Contacten met de HU, hoogleraren en andere mensen in het werkveld.
- Op 3 november 2020: twee Zoom-bijeenkomsten voor docenten over actuele onderwerpen.
- Starten werkgroep voor het opzetten van een register voor NGT-docenten.

Plannen voor 2021

- 2020 was het jaar waarin Nederlandse Gebarentaal, vanaf 13 oktober wettelijk erkend is als officiële taal. Een feest op locatie met elkaar zat er toen in verband met corona helaas niet in, in 2021 hopelijk wel.
- 27 maart: Algemene Ledenvergadering.
- Voorlichting aan NGT-docenten in spe: Waarom is een beroepsgroep belangrijk? Vanwege een tekort aan vrijwilligers om die voorlichting te verzorgen zullen opties voor een andere aanpak worden nagegaan.
- Meer aandacht voor NGT in *Levende Talen Magazine*, waarvoor mensen uit de beroepsgroep gericht benaderd worden.
- Het verbeteren en actief inzetten van de website levendetalenngt.nl en daarbij de mogelijkheid bieden via de site lesmateriaal met elkaar te delen.
- Uitbreiding van het bestuur en vervanging van de huidige penningmeester die te kennen heeft gegeven te willen stoppen.
- Vierde zaterdag van september: Werelddovendag! Aandachtspunt: hoe kunnen we als docenten gebarentaal zichtbaarder aanwezig zijn? Dove mensen die zelf geen gebarentaalles volgen, weten soms niet van het bestaan van een sectie NGT/DC/NmG bij de VLLT.

- Tweejaarlijkse landelijke workshop/symposium: zou oorspronkelijk in november 2020 worden gehouden, nu in 2021. De precieze datum is nog niet bekend, evenmin de locatie. Mogelijk weer de Gelderhorst in Ede.
- Hoewel nascholing voor docenten gebarentaal niet verplicht is, worden weer twee workshops aangeboden: één in het voorjaar en één in het najaar.

Sectie Nedersaksisch

Bestuur

Willemijn Zwart – voorzitter
Lienke Eenink – secretaris
Mirjam Günther – penningmeester
Jesse Wichers Schreur – algemeen bestuurslid
Arja Olthof – algemeen bestuurslid
Jordi Jager – algemeen bestuurslid
Hendrik Jan Bökkers – algemeen bestuurslid

Aantal leden: 37 (1e), 3 (2e)

Acties in 2020

- De studiedag Nedersaksisch is afgelast. Wel hebben we een *stream* Nedersaksisch aangeboden op het Congres Levende Talen, die goed ontvangen is.
- De ontwikkelingen richting een onderwijsplatform Nedersaksisch voor uitwisseling van leermiddelen vorderen langzaam maar gestaag.
- We hebben een start gemaakt met het versturen van een nieuwsbrief. Deze is drie keer verstuurd.
- We hebben – helaas zonder succes – ons ingezet voor het vinden van een redactielid namens Nedersaksisch in de redactie van *Levende Talen Magazine*.

Plannen voor 2021

- Ondersteunen ontwikkeling Nedersaksisch onderwijsplatform voor uitwisseling leermiddelen.
- Ondersteunen ontwikkeling curriculum voor het Nedersaksisch.
- Creatieve routes blijven vinden voor het aanbieden van professionaliseringsactiviteiten voor het Nedersaksisch, ook als een fysieke studiedag niet mogelijk is, bijvoorbeeld via het Lectoraat Meertaligheid & Geletterdheid en het Nuffic.

Sectie Papiaments

Bestuur

Nihayra Leona – voorzitter en LTM-redactielid
Eugène Boeldak – aspirant secretaris
Andaye Delauney – penningmeester
Rienaysa Lamp-Antonia – algemeen bestuurslid
Jorge Salomons – algemeen bestuurslid
Gilia Croes – aspirant algemeen bestuurslid

In 2020 is Xiarella Lewis als algemeen bestuurslid afgetreden en is Rienaysa Lamp-Antonia van secretaris naar algemeen bestuurslid overgegaan. Gilia Croes (aspirant algemeen bestuurslid vanaf 15 augustus) en Eugène Boeldak (aspirant secretaris vanaf 15 december 2020) zijn in 2020 toegetreden tot het bestuur en zullen voorgedragen worden voor benoeming tijdens de Algemene Ledenvergadering (ALV) in 2021.

Aantal leden: 44 (1e), 9 (2e)

Acties in 2019

- In 2020 is de sectie gereorganiseerd. Er zijn verschillende werkgroepen in het leven geroepen. Te weten voor:

Ledenbehoud en -werving

- Het bestuur had zich voor 2020 als doel gesteld om iedere maand tenminste 1 nieuw lid te werven. Dit doel is in 2020 bereikt, sterker nog het ledenaantal is ten opzichte van 2019 bijna verviervoudigd. Door een nieuwjaarsborrel te organiseren heeft Levende Talen Papiaments aan het begin van het jaar contact gelegd met bestaande en potentiële leden. Daarnaast heeft Levende Talen Papiaments net als alle andere secties een ALV gehouden. Op 27 juni 2020 hebben 25 leden en vrienden van Levende Talen Papiaments de ALV digitaal bijgewoond.

Onderwijs

- Er zijn activiteiten en projecten georganiseerd die gerelateerd zijn aan Papiaments en Papiamentstaligen in het onderwijs. Het betreft met name het onderwijs voor leerlingen en studenten met roots op de ABC-eilanden.
- Er is onderzoek uitgevoerd naar het studiesucces van Caribisch Nederlandse studenten en de ontwikkeling van Studiamigu, een studentenondersteuningsprogramma voor Caribische studenten met het Papiaments als moedertaal. De resultaten van het onderzoek zijn gepresenteerd op 17 november 2020 op de Haagse Hogeschool. De presentatie is in verband met de coronamaatregelen door 30 personen fysiek bijgewoond en door ruim 300 personen via livestreaming gevolgd. Het rapport van het

onderzoek is te vinden op <https://papiaments.levendetalen.nl/onderzoek-naar-studiesucces/>.

- De leden van deze werkgroep hebben samen met docentenopleiders op Aruba en Curaçao en de Rutu Foundation vier workshops voor Congres Levende Talen gefaciliteerd.
- Een symposium over het Studiesucces van studenten uit de ABC-eilanden die in april 2020 zou plaatsvinden, is uitgesteld.

Lessen Papiaments

- De leden van deze werkgroep houden zich actief bezig met 'Online Lessen Papiaments' voor docenten Papiaments (in opleiding) afkomstig van de verschillende Caribische eilanden en Nederland.
- Gezamenlijk werken zij aan de ontwikkeling van online lessen voor leerlingen in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs en voor volwassenen.

Cultuur

- Deze werkgroep heeft in 2020 de tweede en derde editie van het literaire evenement *Pasa Palabra* georganiseerd waar in totaal 20 deelnemers, waaronder jongeren, ervaren dichters, verhalenvertellers en muzikanten, hun kunst in het Papiaments aan het publiek hebben gepresenteerd. In maart 2020 werd *Pasa Palabra* in Jazzcafé Dizzy te Rotterdam bezocht door 46 bezoekers. In oktober 2020 maart is het evenement in verband met de coronamaatregelen online georganiseerd en digitaal bijgewoond door

ruim 50 personen woonachtig in zowel Nederland als op de eilanden. De helft van de deelnemers kwam uit Nederland en de andere helft uit Curaçao.

- In 2020 is de werkgroep Cultuur tevens gestart met de voorbereidingen voor het maken van een documentaire serie gericht op het verhogen van de kennis over de geschiedenis van het Papiaments, *Historia di Papiamentu*.

Opvoeding

- De leden van deze werkgroep houden zich bezig met het gebruik van het Papiaments als opvoedtaal in Nederland.
- Tijdens de Nationale Voorleesdagen zijn in januari 2020 met het project Buki ta Konta vier voorleessessies in een Amsterdamse boekwinkel en een Rotterdams theater gehouden. Bij Buki ta Konta is het boek *Hoe Ananzi het tumbafestival won* voorgelezen in het Papiaments en in het Nederlands en zijn traditionele Papiamentstalige liedjes gezongen met de bezoekers, zo'n 40 kinderen en hun ouders.
- Levende Talen Papiaments heeft in 2020 tevens de Papiamentstalige boeken *Elmer* en *Kompa Nanzi i su kuminda preferí* gedigitaliseerd.
- Op Moederdag hebben 19 basisschoolleerlingen woonachtig op Curaçao en in Nederland gewerkt aan een de opname van voorleesfragmenten van het boek *Mi mama, mi amiga*.

Papiaments in Europa

- Volgens plan heeft Levende Talen Papiaments in 2020 verdere gesprekken gevoerd met het Plataforma Union di Papiamentu/u. Een platform van verschillende organisaties dat als doel heeft het Papiaments op Aruba, Bonaire en Curaçao en in Nederland te beschermen en te erkennen.

Financiën

- Deze werkgroep ondersteunt alle activiteiten van Levende Talen Papiaments op financieel vlak.
- Naast de gebruikelijke taken van de penningmeester en de kascommissie, heeft deze werkgroep in 2020 de mogelijkheden voor fondsenwerving verkend en geïnvesteerd in een meerjaren fondsenwervingsplan.

Social Media, PR & LTM

- Deze werkgroep heeft in 2020 diverse taken ondernomen, gerelateerd aan huisstijl, (social) media-uitingen, PR en LTM.
- Levende Talen Papiaments heeft in januari 2020 een nieuw logo, een nieuwe informatiefolder en banner laten ontwerpen.
- De website is in 2020 regelmatig bijgewerkt, er zijn

regelmatig posts op Facebook en Instagram geplaatst en vanaf augustus 2020 heeft Levende Talen Papiaments drie nieuwsbrieven aan leden en geïnteresseerden verstuurd.

- Om naamsbekendheid te creëren heeft Levende Talen Papiaments voor de Internationale dag van de moedertaal een campagne gehouden waarbij verschillende mensen een video hebben opgenomen waarin ze vertelden wat het Papiaments voor hen betekent.
- In het kader van PR zijn in 2020 speciale relatiegeschenken met het logo van Levende Talen Papiaments ontwikkeld (bijv. een mondkapje en eindejaarskaart), die zijn uitgedeeld tijdens de diverse activiteiten.
- Er zijn acht interviews in de Curaçaose en Arubaanse media geplaatst over de activiteiten van Levende Talen Papiaments.
- Voor wat betreft publicaties in het LTM was het jaar 2020 ook een succesvol jaar. Er zijn in totaal twee hoofdartikelen gerelateerd aan het Papiaments gepubliceerd 'Arte di Palabra, een podium voor jonge auteurs: De groei van Papiamentstalige jeugdliteratuur' (LTM 2) en 'Papiaments van Levensbelang voor de ontwikkeling van de leerlingen van Aruba, Curaçao en Bonaire' (LTM 8). Daarnaast zijn zes andere artikelen gefaciliteerd door de LTM-redacteur voor Papiaments.

Andere activiteiten

- Een teambuildingsactiviteit voor het bestuur in maart 2020.
- Het begeleiden van één onderzoeksstagiaire van Universiteit Utrecht en het begeleiden van één stagiaire van de Haagse Hogeschool.
- In samenwerking met Stichting OCAN is ook meegewerkt aan een campagnespote in de vorm van Pasa Palabra voor het donorregister.
- Ook is een beleidsplan voor 2021–2023 opgesteld.

Plannen voor 2021

- **Ledenbehoud en -werving.** In 2021 zal contact opgenomen worden met alle leden en verder gewerkt worden aan een vrijwilligersbeleid. Het streven om per maand ten minste één nieuw lid te werven zal ook in 2021 aangehouden worden.
- **Onderwijs.** In de eerste helft van 2021 vindt de tweede pilotfase van *Studiamigu* plaats en vanaf september 2021 zal het project breder uitgerold worden. In het kader van *Studiamigu* wil Levende Talen Papiaments samenwerkingsverbanden aangaan met onderwijsinstellingen en andere organisaties die zich inzetten voor Caribische studenten.

Voor wat betreft het Congres Levende Talen wil Levende Talen Papiaments ten minste 2 workshops faciliteren. Voor 17 november 2021, op de internationale studentendag, staat wederom een symposium over het Studiesucces van studenten uit de ABC-eilanden gepland.

- **Lessen Papiaments.** In 2021 zal verder gewerkt worden aan de Online Lessen Papiaments en voor oktober 2021 staat het aanbieden van een cursus “Skirbi papiamentu/o mihó” (vrije vertaling: Schrijf het Papiaments beter” gepland.
- **Cultuur.** Voor maart, juni en oktober 2021 staan de volgende (digitale) edities van *Pasa Palabra* op de agenda. In 2021 zullen ook Papiamentstalige filmavonden georganiseerd worden en staan de interviews voor de documentaire *Historia di Papiamentu* gepland.
- **Opvoeding.** *Buki ta Konta* zal wederom tijdens de Nationale Voorleesdagen (van Nederland) gehouden worden in januari 2021. Er zullen extra edities gehouden worden op de nationale voorleesdagen van Curaçao en Aruba en tijdens de Kinderboekenweek in oktober 2021.
- **Papiaments in Europa.** In 2021 zullen verdere gesprekken gevoerd worden met Plataforma Union di Papiamentu/u en andere organisaties die zich inzetten voor de erkenning van het Papiaments in Europa. Vanaf januari 2021 wordt op initiatief van Stichting SPLIKA ook verder gewerkt aan het opstellen van een voorstel voor de implementatie van deel II van het Handvest op het Papiaments in Nederland.
- **Financiën.** Voor 2021 staat de fondsenwerving voor de activiteiten van Levende Talen Papiaments zoals *Pasa Palabra*, *Buki ta Konta* en *Studiamigu* hoog op de agenda.
- **Social Media, PR & LTM.** In 2021 zal verder gewerkt worden aan een communicatieplan voor Levende Talen Papiaments en uitbreiding van de activiteiten op Facebook en Instagram. De Dividivi zal ook verschillende campagnes lanceren waar de leden actief bij betrokken zullen worden. De LTM-redacteur wil tenminste drie artikelen over het Papiaments of diens sprekers voor het LTM faciliteren.
- **Papiaments op school.** Levende Talen Papiaments zal samen met Taal naar Keuze verder vorm geven aan een voorstel om het Papiaments te introduceren op middelbare scholen.
- **Andere activiteiten.** Voor 2021 staat professionalisering van het bestuur en Levende Talen Papiaments op het programma. De bestuurs- en werkgroepleden zullen hiertoe een of twee trainingen volgen. Levende Talen Papiaments staat ook in 2021 open voor samenwerkingsprojecten.

Sectie Pools

Bestuur

Elżbieta Niemczuk-Weiss – voorzitter
 Izabela Sołtys – vicevoorzitter, public relations
 Marta van Vliet-Sokołowska – secretaris, nevenfunctie webmaster
 Dr. Teresa Jaskólska-Schothuis – penningmeester
 Magdalena Malada – lid, sociale media

Aantal leden: 17 (1e), 5 (2e)

Acties in 2020

- Drie grote evenementen zijn geannuleerd en verplaatst naar volgend jaar, namelijk: het 5-jarig jubileum van de Poolse sectie in LT, 50-jarig jubileum van de opleiding Pools aan de UvA (mede-organiseren) en het twintigste Poolse kinderpoëziewedstrijd Wierszowisko.
- Mei: ondersteuning (prijs/diploma's) van de online wedstrijd georganiseerd door de Poolse School in Tilburg. Sectie Pools was een van de sponsors en heeft zelf de prijs toegekend.
- Juli – november: vertaalwedstrijd van een kort verhaal ‘Coś się kończy, coś się zaczyna’ van Andrzej Sapkowski in samenwerking met de Poolse ambassade, UvA en KULeuven. Onze voorzitter trad op als de secretaris van de jury en heeft de online eindbijeenkomst georganiseerd, onze penningmeester zorgde voor de financiële kant.
- September: introductie van Karolina Eckhardt als redactielid Pools in LTM. Zij is met haar redactiewerk op 4 december gestart.
- September – januari: betrokkenheid bij beoordeling en toekenning van prijzen in het kader van Jesienny Konkurs Literacki (herfst literaire wedstrijd) voor de Poolse kinderen uit twee zustersteden: Wrocław en Breda.
- Het sectiebestuur heeft zes keer online vergaderd in verband met de organisatie van onze evenementen.
- Drie nummers van de sectie online krant *Wiadomości* zijn verschenen.
- De gebruikelijke vergaderingen van het hoofdbestuur en contacten met de Poolse Ambassade, de Slavistiek UvA, het Forum Poolse Scholen Nederland en de Universiteit Warschau.

Plannen voor 2021

- Januari – juni: het mede-organiseren van de vertaalwedstrijd van een verhaal van de bekende en bekroonde Poolse *fantasy*-schrijver Stanisław Lem in samenwerking met de

Poolse ambassade, UvA en KULeuven.

- Februari: vergadering van het sectiebestuur – voorbereiding voor de ALV, voor het vieren van het 5e jubileum van de sectie en de aanvulling van het sectiebestuur.
- Mei: online bijeenkomst in verband met het 5e jubileum van het bestaan van sectie Pools.
- Oktober: de 20e terugkerende Poolse kinderpoëziewedstrijd Wierszowisko voor leerlingen van alle scholen behorende tot het Forum Poolse Scholen in Nederland; jurylid, secretaris van de wedstrijd, prijzen van de sectie Pools.
- Oktober/november: het mede-organiseren van het 50e jubileum van de opleiding Pools aan de UvA en KULeuven (50-jarig bestaan van de opleiding Pools in de Lage Landen); ook 75e jubileum van de slavistiek in Amsterdam.
- Uitbouw van contacten met de Poolse scholen in Nederland en andere organisaties zoals: UvA, PNKV, Forum Poolse Scholen in Nederland, KREDA, stichting Pools Centrum van Onderwijs en Educatie Lokomotywa en de nieuwe stichting Polish Culture.
- Promoten van het vak Pools op scholen en informatie verspreiden over sectie Pools.
- Via Facebook en Twitter het beeld van de sectie Pools duidelijker en aantrekkelijker maken.
- Het organiseren van studiebijeenkomsten, online en zo mogelijk live.
- Het verspreiden van de sectie online krant *Wiadomości* (minimaal vier keer per jaar).

Sectie Russisch

Bestuur

Geramé Wouters – voorzitter a.i., nascholing, redacteur LTM, website, pr, Nieuwsbrief
 Christine Gardner – secretaris/contactpersoon Maprjal, contactpersoon vertalen
 Tatiana Glagotskaia – penningmeester
 Dorie Nielen – vo en heritage-leerlingen, nascholing
 Alexandra van Blitterswijk – staatsexamens en heritage-leerlingen
 Jeanette Bron – internationale contacten, contacten ho/wo

Tijdens de ALV van 31-11-2020 zijn Esther van Loo en Janny Steenge formeel afgetreden. Zij hadden hun bestuurstaken al per 31-12-2019 neergelegd en werden opgevolgd door Geramé Wouters (voorzitter a.i.) en Tatiana Glagotskaia (penningmeester).

In memoriam

Tot ons grote verdriet overleed op 24 december 2019 onze vriendin en trouw lid van de sectie, Ruth van de Horst. Collega docente Russisch van de school voor Militaire Inlichtingendienst. Later is ze omgeschoold tot gecertificeerd docente NT2. Ze zong bij Het Russisch Kamerkoor van Anna Azernikova. Ze was erg geliefd. Eind 2019 overleed onverwacht Jos Remmelzwaal. Hoewel geen lid van de sectie Russisch, was hij onze grootste fan. Hij ontbrak op geen enkele Ruslanddag of andere activiteit die met Russisch te maken had. Ook hij zong in Het Russisch Kamerkoor. In april 2020 overleed Alexander Münninghoff, slavist, journalist, schrijver en groot pleitbezorger van Russisch in Nederland. Münninghoff was de initiatiefnemer van het Nederlands Instituut te Sint-Petersburg.

Aantal leden: 31 (1e), 10 (2e)

Acties in 2020

- De sectie heeft 8 keer vergaderd: 22 januari, 1 april, 29 april, 13 mei, 17 juni, 15 september, 1 november, 8 december, waarvan slechts één keer live.
- De geplande stadswandeling met leden van de sectie Russisch als 1e en als 2e sectie kon i.v.m. het coronavirus helaas niet doorgaan.
- Ook de Ruslanddag – de jaarlijks terugkerende studiedag van de sectie – moest om deze reden worden geannuleerd.
- Op zaterdag 31 oktober heeft de sectie Russisch digitaal

haar Algemene Ledenvergadering gehouden.

- De schoolexamens Russisch zijn dit jaar door 35 examen-kandidaten afgelegd, waarvan 29 vwo en 6 havo. Door corona was er geen centraal eindexamen Russisch. Er is wederom een aantal staatsexamens Russisch afgenomen.
- De sectie Russisch heeft deelgenomen aan het Congres Levende Talen dat op 30 oktober digitaal plaatsvond.
- Er heeft de nodige vernieuwing en verfraaiing van de website russisch.levendetalen.nl plaatsgehad. De pagina's van het Heritage-programma zijn geactualiseerd. In verband met het 50-jarig bestaan van de sectie Russisch is er een nieuw menu-item 'Uitgelicht' toegevoegd. Daaronder staat in drie submenu's informatie en documenten over de ontwikkeling van het schoolvak Russisch, over waarom Russisch leren of studeren en over de betrokkenen bij het onderwijs Russisch.
- Wij hebben het initiatief genomen om op onze website een platform te bieden aan vertalers Russisch–Nederlands en Nederlands–Russisch. De sectie Russisch verzorgt met haar Ruslanddag namelijk nascholing waar ook steeds vertalers aan deelnemen. Op onze website is onder het nieuwe menu-item 'Vertalen' voortaan nieuws over vertalen, vertaalopleidingen en -cursussen, tips & tricks, biografieën, informatie over vertaalprijzen en (nieuwe) literaire vertalingen te vinden.
- Regelmatig is een Nieuwsbrief verspreid om belangstellenden op de hoogte te houden van de activiteiten van de sectie en landelijk interessante activiteiten.
- Zoals ieder jaar, heeft de sectie zich actief beziggehouden met het promoten van het vak Russisch op school en het verspreiden van informatie over de sectie Russisch.
- In de LTM's van 2020 is het volgende verschenen over Russisch en andere 'talige' onderwerpen: 'Podcasts over taal, cultuur en wetenschap'; 'Met onderzoek onderwijs vernieuwen'; 'Wereldpoëzie op Leidse muren. Willem G. Weststeijn wandelt langs Russische gedichten' (door Tamara Schermer en Geramé Wouters); 'Willem G. Weststeijn. Een leven lang lezen'.

Plannen voor 2019

- Activiteiten rondom het 50-jarig bestaan van de sectie Russisch, met onder meer een terugblik aan de hand van herinneringen van (oud)docenten in de vorm van mp3'tjes op de website. Op <https://russisch.levendetalen.nl/uitgelicht> verschijnen in 2021 archiefstukken en herinneringen over Russisch op school.
- Activiteiten rond de Internationale dag van de Russische

taal op 6 juni in de vorm van het organiseren van webinars.

- Actie gericht op plaatsing van een gedicht van Poesjkin op de muur in Leiden.
- In het kader van ledenwerving contact leggen met de studentenvereniging van Slavistiek van Amsterdam, Leiden en Groningen.
- Zichtbaarheid vergroten in *Levende Talen Magazine* en op sociale media.
- Ruslanddag in september.
- Deelname aan het Congres Levende Talen.
- Continuering van het heritageprogramma.
- Het organiseren van de eindexamens Russisch.

Sectie Spaans

Bestuur

Blanca Cano González – voorzitter
María Fernanda Martino Ávila – secretaris, Leidse literaire bijeenkomsten
Mónica Lema – bestuurslid, studiedagen, LT Congres
Edith Oliver – bestuurslid, Spaans op hbo en universiteiten
commissies
Ivonne Lanza – Spaans op de basisschool, Nijmeegse literaire bijeenkomsten
Yira Armas – Spaans op het mbo
Juan Espínola – adviseur

Aantal leden: 133 (1e), 49 (2e)

Acties in 2020

- De sectie Spaans heeft in februari de studiedag **Formar para crear** georganiseerd aan de OBA (Openbare Bibliotheek Amsterdam). De examentraining leesvaardigheid op middelbare onderwijs stond centraal tijdens alle workshops. Harriet van Munster, coauteur van Cito examens Spaans, Koos van 't Hul, expert in taalonderwijs, lezen, toetsontwikkeling en klassendifferentiatie van het CPS en Ana Llamazares, specialist in vakdidactiek Spaans aan de Universiteit Utrecht en de Hogeschool Utrecht hebben hun expertise gedeeld met meer dan 30 docenten Spaans.
- Ter ondersteuning van docenten zijn er vier workshops aangeboden over online onderwijs. Blanca Cano (Digitale tools), Fernanda Martino (Lessonup voor lessen en online-toetsen).
- Tijdens het Congres Levende Talen gaf Fernando Collantes Cortina de workshop 'Het Spaanse taalonderwijs in coronatijden'.
- Voor literatuurleefhebbers hebben we dit jaar twee lezingenseries georganiseerd over het werk van moderne Latijns-Amerikaanse vrouwelijke schrijfsters. Dat leverde een levendige discussie op.
- Conspiración Literaria Leiden** (3e jaar). In samenwerking met de Universiteit Leiden heeft de sectie Spaans een aantal workshops aangeboden met bijzondere gasten zoals professor Jesús Cano Reyes (Universidad Complutense de Madrid), Gabriel Inzaurrealde (Universiteit Leiden), Nidia Vincent (Universidad Veracruzana, México), Edith Oliver (Hogeschool Rotterdam) en de schrijfster Alejandra Szir.
- Conspiración Literaria Nimega** (1e jaar). Dit jaar is de samenwerking met de Radboud Universiteit Nijmegen gestart met een lezing van prof. dr. Brigitte Adriaensen over

de Chileense schrijfster Lina Meruane.

- Niet alleen lezen maar ook creatief schrijven werd dit jaar gestimuleerd door boeiende workshops. Gedurende vijf avonden hebben docenten Spaans onder begeleiding van Alejandra Szir verhalen geschreven binnen uitdagende kaders. Er wordt in 2021 een bundel gepubliceerd met hun fantasierijke verhalen.
- Tijdens het Congres Levende Talen hebben we naast digitale didactiek ook workshops aangeboden over tweetaligheid, theater in de klas en het gebruik van films voor taalonderwijs.
- Onze sectie houdt contact met haar leden via de website maar ook via Facebook (FB Spaans Levende Talen pagina en de Community Profesores de español en los Países Bajos). Docenten geven elkaar ondersteuning en er wordt de Dag van de Docenten Spaans gevierd (eerste zaterdag in juni). In 2020 zijn de leden online bij elkaar gekomen.
- Door de beperkingen van dit jaar werden de oorkondes van de Consejería de Educación niet uitgereikt en ook de profielwerkstukkenwedstrijd werd gecancelled.

Plannen voor 2021

- Voor het Basis onderwijs wordt in april het **Congreso de Español para la Escuela Primaria** georganiseerd met workshopgevers uit verschillende landen.
- Voor het middelbaar onderwijs wordt opnieuw de studiedag **Formar para crear** aangeboden om een vervolg te bieden over examentraining (leesvaardigheid).
- Voor het mbo wordt een workshop over interculturaliteit en taalonderwijs gegeven.
- De **Conspiración Literaria** (Leiden en Nijmegen) lezingen zijn gefocust op het onderwerp 'Escribir desde el afuera' (Schrijven van buitenaf) omdat er schrijvers uitgenodigd worden die niet in hun eigen land wonen maar in het Spaans schrijven.
- Ook binnen de literatuur start de groep La cueva de las lobas, waarbij docenten zelf presentaties geven over dichters en poëzie onder begeleiding van Edith Oliver.
- Binnen de beperkingen van corona wordt de Día del Profesor de Español gehouden (online).
- Voor het Congres Levende Talen worden ook speciale gasten uit Nederland en Latijns-Amerika gevraagd voor online workshops.

Sectie Turks

Bestuur

Mehmet Uz – voorzitter
Catharina Geelen – secretaris en redacteur LTM
Taner Yıldız – penningmeester

Aantal leden: 38 (1e), 5 (2e)

Acties in 2020

- Onze activiteiten zijn vanwege de lockdown verschoven naar online. Sinds 20 maart 2020 geeft de sectie Turks een online taalcursus Nederlands aan Turkstaligen.
- Er is een YouTube-kanaal gestart om sectie Turks van Levende Talen te promoten en de Turkse en Nederlandse taalkennis van de deelnemers te verbeteren (Hollandaca Nederlands Dil Kursumuz2021 Mehmet Uz – YouTube).
- Facebookpagina van de sectie Turks beheerd door Mehmet Uz, www.facebook.com/Levende-Talen-Sectie-Turks-Turkçemiz-817387268345361/.
- Apps sectie Turks en bestuur sectie Turks beheerd door Mehmet Uz.
- 25 september: deelname aan de ALV.
- 26 oktober: Zoom-meeting met Karijn Helsloot van stichting Taal naar Keuze en Canan Gönençay van het Yunus Emre Instituut over de mogelijkheid taalbewustzijn en taalvergelijking aan te bieden op middelbare scholen met het materiaal 'Alle Talen'.
- 30 oktober 2020: Congres Levende Talen. Mehmet Uz heeft twee workshops gegeven over 'Spreekwoorden en gezegdes in 3 talen: Engels, Nederlands en Turks' en een online mini-cursus Nederlandse zinsbouw voor hoogopgeleide anderstaligen.

Plannen voor 2021

- Veel hangt af van de huidige pandemie. Als wij weer bij elkaar kunnen komen maakt dat de volgende plannen weer mogelijk.
- Dictee-, dicht- en essaywedstrijd.
- Voorlichtingsbijeenkomst over Turks als keuzevak voor ouders en leerlingen.
- Bijeenkomst Sectie Turks bij Algemene Ledenvergadering LT.
- Viering van de Dag van de Leraar en promotie sectie Turks.
- Congres LT met workshop Turks.
- Bijeenkomst Turkse zelforganisaties over de Turkse taal.
- Samenwerken met het Yunus Emre Instituut bij projecten zoals 'de dag van de leraar'.

- Trajectplan ELO: de sectie volgt actief de ontwikkelingen en zoekt inhoudelijke en financiële ondersteuning onder meer door samen met andere talensecties deel te nemen aan Verrijkende Talen.
- Vertegenwoordigen sectie als redacteur van LTM.
- Deelname aan LT-werkgroep ledenwerving.
- Ondanks onze geografische spreiding kunnen we elkaar toch zien en spreken door online te vergaderen. Deze mogelijkheid gaan we gericht inzetten om contact met elkaar te houden.

VERSLAG VAN DE REDACTIES VAN LTM & LTT

Levende Talen Tijdschrift

Levende Talen Tijdschrift verschijnt viermaal per jaar. De artikelen in het Tijdschrift behandelen vakdidactische onderwerpen en hebben een meer wetenschappelijk karakter dan de bijdragen in LTM.

Het tijdschrift ging in 2020 de eenentwintigste jaargang in. In 2020 zijn vier nummers uitgebracht (april–juni–september–december). De redactie heeft het afgelopen jaar vier keer vergaderd over de inhoud en samenstelling van het Tijdschrift. De redactie werft actief kopij, bespreekt de ingestuurde bijdragen en schrijft zelf teksten.

De huidige redactie bestaat uit Helge Bonset (hoofdredacteur), Amos van Gelderen, Marrit van de Guchte, Sonja Heebing, Ton Koet en Daphne van Weijen.

In 2020 zijn in *Levende Talen Tijdschrift* de volgende typen bijdragen opgenomen:

- Onderzoek/Vakontwikkeling (artikelen waarin gerapporteerd wordt over didactische en onderwijskundige ontwikkelingen en/of onderzoek);
- Verschenen proefschrift (bespreking van in Nederland uitgevoerd promotieonderzoek)

Twaalf bijdragen vielen in de rubriek Onderzoek/Vakontwikkeling. Deze hadden dit jaar alle betrekking op het voortgezet onderwijs. Zes bijdragen hadden betrekking op het onderwijs in het Nederlands of in schoolvakken waar Nederlands de voertaal is, zes hadden betrekking op het onderwijs in de moderne vreemde talen. In de rubriek Verschenen proefschrift zijn de dissertaties besproken van Sebastiaan Dönszelmann (*Doeltaal-Leertaal*), Lieke Verheijen (*Is textese a threat to traditional literacy?*), Leslie Piggott (*First meaning then form*) en Jasmijn Bloemert (*Getting of the fence*).

Vanaf 2014 is de archiefsite <www.lt-tijdschriften.nl> verder uitgebouwd en bijgehouden. Dit betekent dat inmiddels alle artikelen van LTT vanaf 2000 tot en met 2020 via de site te raadplegen zijn.

De vormgeving van het tijdschrift was in handen van Monique van Hootegem.

Namens de redactie van *Levende Talen Tijdschrift*,

Helge Bonset
Hoofdredacteur

Levende Talen Magazine

In 2020 heeft *Levende Talen Magazine* zijn 107e jaargang beleefd. Elk nummer bevat vier hoofdartikelen over uiteenlopende onderwerpen. In de artikelen staan talenonderwijs en de praktijk van het lesgeven centraal. De redactie streeft naar een goede balans tussen artikelen over moedertaalendidactiek en vreemdetalendidactiek. Behalve hoofdartikelen bevat LTM een aantal vaste rubrieken: 'Gesignaleerd', 'Nieuws', 'Binnenkort', 'Etalage', 'Web en App', 'Poëzie', 'Films en Series', 'Column', 'Jeugd- en jongerenliteratuur', 'Praktijk', 'Levende Talen', 'Onderzoek en praktijk', 'Opinie', 'Kroniek' en 'Recensies'. Om de praktijkgerichtheid van het LTM verder te versterken is dit jaar de rubriek 'Lesidee' toegevoegd. Hierin wordt een makkelijk uitvoerbare, kant-en-klare werkvorm of lesactiviteit gepresenteerd.

LTM had ook dit jaar weer een aantal vaste medewerkers. Rob van Veen verzorgde de rubriek 'Jeugd- en jongerenliteratuur' voor Nederlands; Gerard Koster schreef een aantal bijdragen voor deze rubriek voor de taal Engels. Verder verzorgde Gerard Koster een rubriek over recente films die in de les gebruikt kunnen worden of die specifiek voor talentocenten interessant kunnen zijn. Jan de Jong recenseerde in elk nummer een gedichtenbundel. Jacob Moerman schreef de rubriek 'Etalage', een vast onderdeel waarin hij telkens een aantal nieuwe literaire werken de revue liet passeren. Peter-Arno Coppen was dit jaar weer de columnist van LTM. Kees van Eunen, Roland Bruijn en Henk la Roi, ten slotte, schrijven voor elk nummer een ICT-bijdrage voor de rubriek 'Praktijk'.

De redactie bestond in 2020 uit: Karin Epping (Engels), Reitze Jonkman (Fries), Erik Kwakernaak (Duits), Wouter Toonen (Arabisch), Geramé Wouters (Russisch), Clary Ravesloot (Nederlands), Catharina Geelen (Turks/NT2), Elisa Candido (Italiaans), Nihayra Leona (Papiaments) en Johan Graus (hoofdredactie). Voor het Frans is in 2020 Marjolijn Voogel tot de redactie toegetreten en voor Pools Karolina Eckardt. Momenteel is de redactie nog op zoek naar redacteuren voor Nederlandse Gebarentaal, Chinees, Spaans en Limburgs/Nedersaksisch.

De redactie kwam achtmaal bijeen en kreeg circa zeventig artikelen ter beoordeling voorgelegd. De inhoud en stijl van de artikelen was zoals altijd van uiteenlopende

kwaliteit. Over het algemeen was er een groot aanbod van artikelen. Bovendien heeft de redactie weer eenmaal gebruik gemaakt van de diensten van een onderwijsjournalist.

In 2020 is ook de archiefsite <www.lt-tijdschriften.nl> verder uitgebreid en bijgehouden. Inmiddels zijn alle hoofdartikelen van LTM vanaf 2000 tot en met 2020 via de site te raadplegen. Per nummer worden ook enkele rubrieksitems online beschikbaar gesteld. Ook de jaargangen 1989 tot 1999 van *Levende Talen* – de voorganger van LTM en LTT – zijn te raadplegen. Verder is de site naar de centrale server van Levende Talen verhuisd, waardoor de gebruikte software weer up-to-date en veilig is.

De vormgeving van het magazine was in handen van Monique van Hootegem. Anda van Riet en Tom van Limpt zijn de vaste fotografen. De vaste illustrator Petra van Kalker heeft afscheid van het blad genomen. De illustraties bij de columns van Peter-Arno Coppen worden nu verzorgd door Inge Voets.

Het jaar 2020 had op financieel gebied een goed jaar voor LTM moeten worden. Verschillende geplande kostenreducties en besparingen zijn gerealiseerd. Zo zijn de verzendkosten met maar liefst 15 procent teruggebracht door een samenwerking aan te gaan met een nieuwe verzender en de declaratiestructuur van de tijdschriften te herzien. Ook in de productiekosten is een besparing gerealiseerd (van 2,5 procent). Maar de coronacrisis heeft roet in het eten gegooid. De advertentiemarkt heeft als gevolg van deze crisis circa vijf maanden geheel stilgelegen, zowel in Nederland als wereldwijd. Hierdoor zijn de advertentieinkomsten voor 2020 dan ook teruggelopen met ruim 8.000 euro – een teruggang die zelfs extremer is dan die tijdens de financiële crisis in 2008. Gelukkig begon het herstel zich in de laatste maanden van 2020 al af te tekenen; de vraag naar advertenties nam langzamerhand weer toe. Voor 2021 is het de verwachting dat dit herstel zich zal doorzetten, maar dit blijft uiteraard wel sterk afhankelijk van de macro-economische situatie. Om de advertentie-inkomsten verder te optimaliseren is er bovendien besloten om per 1 januari 2021 over te stappen op een nieuwe advertentie-acquisiteur: OnderwijsMedia, een bedrijf dat zich volledig heeft gespecialiseerd in de advertentiemarkt voor onderwijsmedia. In 2021 zal er bovendien samen met OnderwijsMedia een onderzoek worden gestart naar aanvullende mogelijkheden voor LTM om advertentie-inkomsten te genereren. De inkomsten van abonnementsgelden, ten slotte, bedroegen in 2020 circa € 41.860.

De totale kostprijs van LTM en LTT (na aftrek van baten: advertenties en abonnementen) was in 2020 € 94.951. Dit betekent dat de kostprijs van LTM per lid/abonnee circa € 2,16 en van LTT circa € 1,44 per nummer was. De totale kosten voor LTM (8 nummers) en LTT (4 nummers) waren circa € 23,09 per lid/abonnee, hetgeen betekent dat van de contributie van elk lid slechts 27 procent werd besteed aan de productie en levering van de tijdschriften. Zie tabel 1 voor een overzicht van de totale jaarrekening 2020.

Namens de redactie van LTM,

Johan Graus
Hoofdredacteur

Kosten productie en redactie LTM (incl. btw)	€ 111.545	
Kosten productie en redactie LTT (incl. btw)	€ 24.786	
Verzending (incl. bijsluiters adverteerders en btw)	€ 20.655	
Kosten productie, redactie en verzending LTM en LTT		€ 156.986
Advertentieopbrengst netto	€ 15.504	
Abonnementen	€ 41.860	
PRO (readerregeling)	€ 4.092	
Overige baten (bijsluiters etc.)	€ 579	
Baten LTM en LTT		€ 62.035
Totale kostprijs LTM en LTT		€ 94.951
Gemiddelde kostprijs per lid/abonnee		€ 23,09
Kostprijs t.o.v. lidmaatschap		27%
Kostprijs LTM per nummer		€ 2,16
Kostprijs LTT per nummer		€ 1,44

Tabel 1. Jaarrekening LTM en LTT 2020

LEVENDE Talen